

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Katedra cestovního ruchu

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Cestovní ruch

Název: Profil návštěvníka hradu Špilberk

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

doc. RNDr. Jiří Vaníček, Csc

Autor:

Alena Kolínková

Jihlava 2009

Abstrakt

Alena Kolínková, Profil návštěvníka hradu Špilberk, Vysoká škola polytechnická Jihlava, katedra Cestovního ruchu, doc. RNDr. Jiří Vaníček, Csc, Stupeň odborné kvalifikace: bakalář, Jihlava 2009, 60 stran

Česká republika je stále více oblíbenou destinací cestovního ruchu, ať už pro turisty zahraniční nebo domácí. Svým fondem historických i přírodních památek se řadí mezi turistické velmoci a to je také největším lákadlem při výběru dovolené. Cílem této práce je zaměřit se na konkrétní historickou památku, shromáždit o ní dostupné informace a z těch vytvořit její obecnou charakteristiku. Z charakteristiky dané památky se vychází při sestavování dotazníku. Dalším krokem je marketingový výzkum pomocí dotazníkového šetření přímo v památkovém objektu. Poslední částí je zhodnocení provedeného výzkumu, určení silných a slabých stránek a podle všech získaných informací zjištění atraktivity vybrané památky pro turisty.

Klíčová slova: Hrad Špilberk, Brno a jeho okolí, Město Brno, Bakalářská práce, Zákon o památkové péči, Marketingový výzkum, SWOT analýza

Abstract

Alena Kolínková, Profile of a Spilberk Castle visitor, University of Polytechnics Jihlava, Tourism Department, doc. RNDr. Jiří Vaníček, Csc, Specialist Qualification Grade: Bachelor, Jihlava 2009, 60 pages

The Czech Republic is gaining on popularity as a tourism destination for both international and home tourists. With the amount of its historic and natural monuments, the Czech Republic belongs to the great powers of tourism which is one of the biggest attractions that affects the choice of a holiday. The aim of this thesis is to focus on a specific historic monument, to gather all the information available and to formulate its general characterization. This description is crucial for making up the questionnaire. The next stage is a marketing survey carried out within this monument at the basis of the questionnaire mentioned above. The concluding part of this thesis presents evaluation of the survey and it defines strong and weak features of the castle. According to the gained information, the attraction of the site for tourism will be determined.

Key words: The Spilberk Castle, Brno and its surroundings, the City of Brno, Bachelor thesis, Monument Preservation Law, Marketing survey, SWOT analysis

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem „Profil návštěvníka hradu Špilberk“ vypracovala, samostatně na základě zjištění a materiálů. Které uvádím v seznamu literatury a ostatních zdrojů.

V Brně, 28.11.2008

.....

Podpis

Poděkování:

Tímto děkuji panu doc. RNDr. Jiřímu Vaníčkovi, CSc. za odbornou pomoc a vedení při vypracování bakalářské práce s názvem „Profil návštěvníka hradu Špilberk“. Dále děkuji všem, kteří byli ochotni poskytnout mi potřebné informace a rady pro zpracování mé práce.

V Brně, 28.11.2008

.....

Podpis

Obsah:

1. ÚVOD	7
2. LEGISLATIVNÍ RÁMEC OCHRANY PAMÁTEK.....	8
2.1. ZÁKON Č.20/ 1987 Sb.,O STÁTNÍ PAMÁTKOVÉ PÉČI.....	8
2.2. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE ZA ÚČELEM OCHRANY PAMÁTEK.....	10
2.2.1. ÚMLUVA O OCHRANĚ ARCHEOLOGICKÉHO DĚDICTVÍ EVROPY	10
2.2.2. ÚMLUVA O OCHRANĚ ARCHITEKTONICKÉHO DĚDICTVÍ EVROPY	10
2.2.3. SEZNAM PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ UNESCO	11
3. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ OBLASTI.....	13
3.1. BRNO A OKOLÍ	13
3.2. STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO	17
3.2.1. HISTORIE MĚSTA BRNA	17
3.2.2. BRNO A JEHO SOUČASNOST.....	19
3.2.3. BRNO A CESTOVNÍ RUCH.....	19
3.2.4. KULTURA V BRNĚ	20
3.2.5. PAMÁTKY A ZAJÍMAVOSTI V BRNĚ	20
4. METODIKA	23
4.1. POSTUP PŘI ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	23
4.2. CÍLE VÝZKUMU.....	23
4.3. POPIS ZKOUMANÉHO VZORKU.....	23
4.4. METODY A TECHNIKY ZÍSKÁVÁNÍ PRIMÁRNÍCH DAT	24
4.5. STATISTICKÉ ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH INFORMACÍ.....	24
5. EXPERIMENTÁLNÍ ČÁST	25
5.1. CHARAKTERISTIKA VYBRANÉHO PAMÁTKOVÉHO OBJEKTU	25
5.1.1. HISTORIE A SOUČASNOST HRADU ŠPILBERK	25
5.1.2. ORGANIZACE PROVOZU HRADU ŠPILBERK	27
5.2. SBĚR SEKUNDÁRNÍCH DAT.....	38
5.3. SBĚR PRIMÁRNÍCH DAT	40
6. ANALÝZA VÝSLEDKŮ A NÁVRHY ŘEŠENÍ.....	52
6.1. SWOT ANALÝZA VÝSLEDKŮ.....	52
6.2. NÁVRHY ŘEŠENÍ	53
6.3. VÝPOČET ATRAKTIVITY HRADU ŠPILBERK	54
7. SOUHRN A ZÁVĚRY	55
8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ.....	57
9. PŘÍLOHY	58

1. Úvod

Česká republika je jako turistická destinace stále více populární a průmysl cestovního ruchu se stává důležitou součástí státního rozpočtu. Naše území láká turisty především velkým množstvím kulturních a přírodních památek, které jsou pozůstatkem dlouhého a bohatého historického vývoje. Důležitým předpokladem pro rozvíjející se cestovní ruch je tyto památky chránit a udržovat pro další generace.

V ČR se o to stará Zákon č.20/ 1987 Sb., o státní památkové péči, který určuje zvláštní pravidla a nařízení jak se o takovou památku starat. Ochrana památek přichází také ze zahraničí v podobě úmluv o archeologické a architektonické ochraně památek, na které Česká republika přistoupila v roce 2000. Celosvětově významnou organizací je UNESCO, v ČR je nyní 12 historických památek a 6 přírodních rezervací takového významu, které splňují kritéria pro zařazení na Seznam světového dědictví.

Jednou z nejvýznamnějších památek na jižní Moravě, pokud pomineme Lednicko-Valtický areál, památku UNESCO je hrad Špilberk. Vojenská pevnost, která se stala za doby vlády císaře Josefa II. nejtvrdějším a nejobávanějším žalářem v habsburské monarchii. Cílem této práce je v první řadě získat informace o tomto objektu a následně vytvořit jeho obecnou charakteristiku. Ta je nejdříve zaměřena na oblast, ve které hrad stojí a poté na hrad samotný. Brno a okolí nabízí mnohé turistické atraktivity a hrad Špilberk je jednou z nich.

Další částí práce je marketingový výzkum na hradě Špilberk, vytvoření profilu jeho návštěvníka a výpočet atraktivity dané památky. Výzkum je proveden dotazníkovou metodou, přesněji osobním dotazováním. Výsledky jsou zpracovány, vyhodnoceny a díky SWOT analýze odhaleny silné a slabé stránky památkového objektu. V závěru práce jsou pak navržena opatření a řešení zjištěných problémů a je zhodnocena atraktivita hradu pro turisty.

2. Legislativní rámec ochrany památek

Nejstarší legislativní forma ochrany památek vznikla již v 18.století za vlády císařovny Marie Terezie, kdy byla vytvořena Ústřední komise pro zjišťování a zachování stavebních památek. V současnosti jsou v České republice historické památky chráněny zákonem č.20/ 1987 Sb.,o státní památkové péči (ve znění zákona České Národní Rady č. 425/1990 Sb.).

2.1. Zákon č.20/ 1987 Sb.,o státní památkové péči

Kulturní památky: movité i nemovité věci, popřípadě jejich soubory, které:

a) jsou významnými doklady historického vývoje, způsobu života a společenského prostředí jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka.

b) mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem. (1)

Prohlášení věci za kulturní památku

Věc je za kulturní památku prohlašována Ministerstvem kultury ČR. Toto ministerstvo si před prohlášením vyžádá vyjádření krajského úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud je již od těchto orgánů neobdrželo. Archeologický nález prohlašuje ministerstvo kultury za kulturní památku na návrh Akademie věd České republiky. Ministerstvo seznámí s návrhem vlastníka věci a ten se k němu může vyjádřit, je však povinen danou věc opatrovat a chránit před poškozením. Na základě zjištěných informací ministerstvo kultury buď prohlásí nebo neprohlásí danou věc za kulturní památku a seznámí s tím vlastníka věci a příslušné orgány.

Kulturní památky jsou evidovány v Ústředním seznamu kulturních památek, který vede odborná organizace státní památkové péče. „Krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností vedou seznamy kulturních památek svých územních obvodů. Zápisy do těchto seznamů provádějí podle výpisů z ústředního seznamu.“

Národní kulturní památky

„Kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje vláda České republiky nařízením za národní kulturní památky a stanoví podmínky jejich ochrany.“

Památkové rezervace

„Území jehož charakter a prostředí určuje soubor kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů, může vláda České republiky nařízením prohlásit jako celek za památkovou rezervaci a stanovit podmínky pro zabezpečení její ochrany. Tyto podmínky se mohou v potřebném rozsahu vztahovat i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami.“

Památkové zóny

„Území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany.“

Orgány a organizace státní památkové péče

Ústředním orgánem státní památkové péče je *Ministerstvo kultury*. Dalšími důležitými orgány jsou: památková inspekce, celní úřady, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, Komise státní památkové péče, konzervátor státní památkové péče, zpravodajové státní památkové péče a odborná organizace státní památkové péče.

Zrušení prohlášení věci za kulturní památku

Prohlášení věci za kulturní památku může být zrušeno jen v případě, že se nejedná o národní kulturní památku. Kulturní památka je zrušena Ministerstvem kultury na žádost vlastníka nebo organizace, která prokáže právní zájem. Před zrušením si ministerstvo vyžádá vyjádření krajského úřadu nebo obce s rozšířenou působností. Pokud není zrušení prováděno na žádost vlastníka památkového objektu, musí mu být umožněno zúčastnit se ohledání věci.

2.2. Mezinárodní spolupráce za účelem ochrany památek

V dnešní době se stává stále významnější úloha mezinárodní spolupráce. Česká republika přistoupila od roku 2000 k Úmluvě o ochraně archeologického dědictví Evropy a také k Úmluvě o ochraně architektonického dědictví Evropy. Jako Československo patřila naše země k zakládajícím členům organizace UNESCO a v roce 1991 také přistoupila k Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.

2.2.1. Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy

Cílem této Úmluvy je ochraňovat a uchovat evropské archeologické dědictví pro příští generace jako nástroj historického a vědeckého studia. „Za tímto účelem se za součásti archeologického dědictví považují veškeré pozůstatky a objekty a jakékoli jiné stopy po lidstvu z minulých období:

- a) jejichž uchování a studium umožňuje vysledovat vývoj historie lidstva a jeho vztah k přirozenému prostředí.
- b) o nichž jsou hlavními zdroji informací vykopávky nebo objevy a další metody výzkumu lidstva.

Do archeologického dědictví se zahrnují stavby, konstrukce, skupiny budov, zastavěná území, movité objekty, památky dalšího druhu a také jejich související prostředí.“

2.2.2. Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy

Cílem této Úmluvy je stejně jako v předchozím případě ochrana evropského architektonického dědictví, tak aby bylo v co v nejlepším stavu zachováno i následujícím generacím. „Za architektonické dědictví jsou považovány všechny nemovité statky:

- a) *památky*: všechny budovy a konstrukce pozoruhodné svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem, včetně jejich vestavěného zařízení a výbavy.

- b) *architektonické soubory*: skupiny městských nebo venkovských budov pozoruhodné svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem, které jsou navzájem dostatečně spojitě, aby představovaly topograficky vymežitelné jednotky.
- c) *místa*: kombinovaná díla člověka a přírody, jimiž jsou oblasti částečně zastavěné a dostatečně charakteristické a homogenní, aby byly topograficky vymežitelnými jednotkami, která jsou pozoruhodná svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem.“

2.2.3. Seznam přírodního a kulturního dědictví UNESCO

Světová organizace UNESCO je organizací OSN pro výchovu, vědu a kulturu. Byla založena roku 1945 v Londýně a motivem pro její vznik byly především nedávné hrůzy druhé světové války. Jejím hlavním úkolem bylo usilovat o zachování mezinárodního míru, prosazování lidských práv a rozvoj v oblasti vědy a kultury. Seznam světového dědictví UNESCO vznikl v roce 1975, jeho cílem je stejně jako u předchozích úmluv zabezpečení, ochrana a předání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím. Jako světové dědictví se označují přírodní a kulturní památky, které byly pro svou unikátnost vybrány a zapsány na seznam světového dědictví. (2,3)

Česká republika se přidala ke světové organizaci UNESCO, hned při svém vzniku v roce 1993. Navázala tak na tradici z doby Československa, které patřilo mezi zakládající členy. Byla vytvořena tzv. Česká komise pro UNESCO, která zprostředkovává styk národních institucí a odborníků s představiteli UNESCO.

V současné době Seznam světového dědictví obsahuje 740 památek z nichž se 12 nachází na území ČR. Tímto se řadíme mezi světové kulturní velmoci: - Praha (Pražský hrad a Vyšehrad), Kutná Hora (historické jádro), Holašovice (soubor lidové architektury), Český Krumlov (historické město a zámek), Telč (historické centrum a zámek), Litomyšl (historické centrum a zámek), Zelená Hora (kostel sv. Jana Nepomuckého), Třebíč (židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa), Olomouc (sousoší Nejsvětější Trojice), Kroměříž (historické centrum a zámek), Brno (vila Tugendhat) a Lednicko- Valtický areál.

Dále se v ČR nachází 6 biosférických rezervací UNESCO: Bílé Karpaty, Pálava, Třeboňsko, Šumava, Křivoklátsko a Krkonoše.

Obr. 1 Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO v ČR

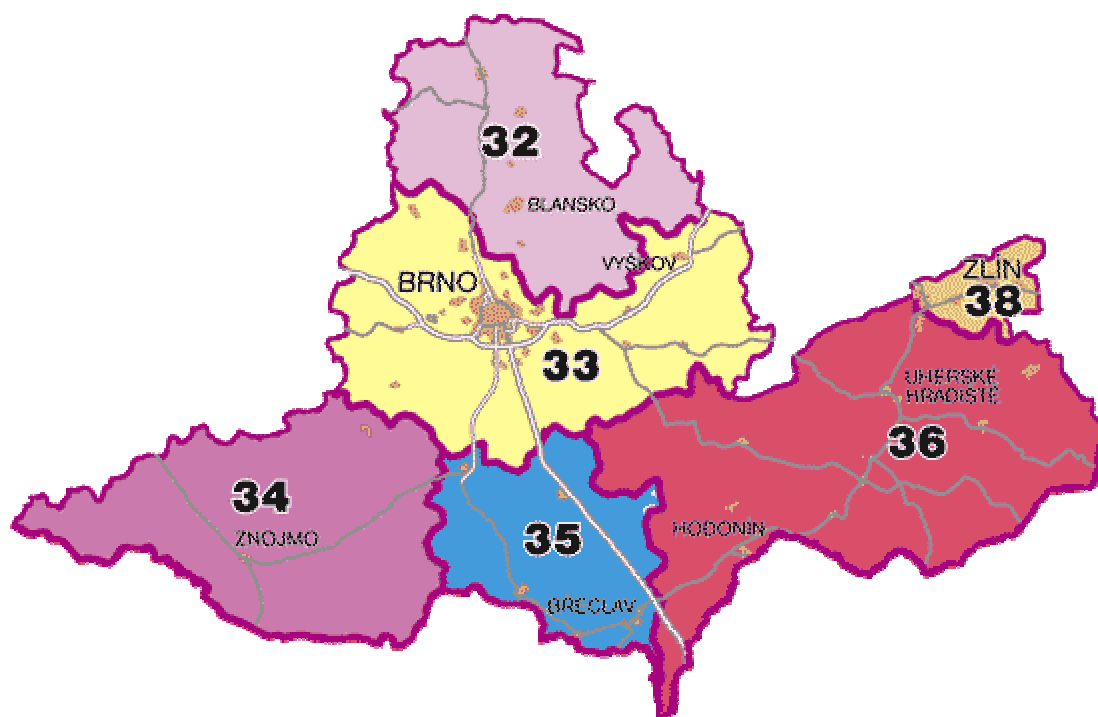

Zdroj: [http:// www.tourism.cz](http://www.tourism.cz)

3. Charakteristika vybrané oblasti

3.1. Brno a okolí

Obr. 2 Jihomoravský kraj

Zdroj: [http:// www.tourism.cz](http://www.tourism.cz)

Z hlediska cestovního ruchu jsou v ČR kraje dále děleny na podoblasti, kterých je celkem 46. Toto dělení bylo zavedeno pro lepší a podrobnější přehled dané oblasti, jak pro turisty, tak pro rezidenty. Z tohoto pohledu je Jihomoravský kraj dělen na dalších 6 oblastí: Blansko, Znojmsko, Břeclavsko, Hodonínsko, Zlínsko a pro tuto práci nejdůležitější Brno a okolí (viz. obr.4 oblast č.33).

Výjimečnost této lokality spočívá v dokonalém spojení všech možností velkoměsta s řadou turistických cílů v atraktivním okolí, které je rájem pro všechny milovníky přírody, cykloturistiky i pěších túr. Nechybí ani nádherné zámky, historická města, středověké kláštery a romantická příroda.

Turistické zajímavosti v této oblasti: (4,5,6,7)

- **Bučovice**

- starobylé městečko založené ve 14. století je známé díky textilnímu průmyslu. Městu vévodí renesanční zámek s manýristickou kašnou a zámeckou kaplí. Známy je také Zaječí sál, kde je na freskách na zdech vyobrazen svět, ve kterém místo lidí vládou králíci. Obdivovat můžeme také klasicistní farní kostel Nanebevzetí Panny Marie ze 17. století stejně jako zámek.

- **Dolní Kounice**

- leží 25 km jihozápadně od Brna a jsou jedinečné pro četné židovské i křesťanské památky a také díky pěstování vína. Dominantu města tvoří původně gotický hrad, dnes zámek postavený na obranu místního premonstrátského kláštera Rosa Coeli. Unikátem v tomto zámku je „Žabkovo schodiště“. Dalšími důležitými památkami jsou židovská čtvrť, hřbitov a synagoga.

- **Ivančice**

- známé město nedaleko od Brna založeno už ve 13. století, jehož historické jádro bylo prohlášeno městskou památkovou zónou. Nachází se zde nespočet významných památek, vůbec nejdůležitější z nich je románský kostel sv. Petra a Pavla z 12. století. Mezi další zajímavosti patří židovský hřbitov a budova bratrské akademie. Technickou památkou je viadukt přes řeku Jihlavu. Také tu stojí památníky zdejších slavných rodáků Alfonse Muchy a Vladimíra Menšíka.

- **Nesovice**

- malá vesnice nedaleko od Bučovic známá především díky šlechtickému sídlu Nové Zámky, které je příkladem jedinečné slohově čisté italské renesance na sever od Alp.

- **Oslavany**

- nejstarší osídlení tohoto místa spadá podle archeologů až do neolitu, první zmínka o městě je z roku 1104. Původně vinařská obec se stala od 18. století hornickou oblastí, kde se těžilo černého uhlí. Tato část historie města je zachycena v expozici hornictví a energetiky. Milovníci památek můžou navštívit renesanční zámek Oslavany, původně nejstarší ženský cisterciácký klášter ze 13. století.

- **Pernštejn**

- pohádkový goticko- renesanční hrad ze 13.století se hrdě tyčí nad obcí Nedvědice pod Pernštejnem. Jedna z nejzachovalejších evropských pevností dnes nabízí prohlídku stylových interiérů a věže. Také se zde koná řada doprovodných akcí jako výstava květin, hasičské soutěže či letní hudební festivaly.

- **Předklášteří u Tišnova**

- je proslulé díky klášternímu komplexu Porta Coeli. V češtině jméno znamená Brána nebes a dnes nám nabízí prohlídku kapitulní síně a křížové chodby vedoucí do rajského dvora. Klášter byl založen v roce 1233, jeho dominantu bezesporu tvoří goticko- románský kostel Nanebevzetí Panny Marie s unikátním portálem.

- **Slavkov u Brna**

- město známé především tím, že dalo název slavné napoleonské bitvě, která se odehrála několik kilometrů západně od něj. Oblast Slavkovského bojiště byla vyhlášena krajinnou památkovou zónou. Je zde několik památníků připomínajících bitvu z roku 1805, v níž císař Napoleon zvítězil nad přesilou- malá kaplička na kopci Santon u obce Tvarožná, kde bylo hlavní francouzské dělostřelectvo. Dále kopec Žuráň, kde měl svůj hlavní stan sám Napoleon. A nesmíme zapomenout na Mohyly míru u obce Prace, která připomíná padlé vojáky.

- samo město s historickým jádrem bylo vyhlášeno Městskou památkovou rezervací. Můžete navštívit státní zámek Slavkov, kde bylo 6.prosince roku 1805 podepsáno příměří mezi Francií a Rakouskem. V zámku je také historické muzeum a zajímavé jsou rozlehlé zahrady v francouzském barokním stylu. Ve městě jsou také židovské památky, hřbitov a synagoga. (8)

- **Rajhrad**

- historické městečko, o němž jsou první písemné zmínky už z 11. století. Dominantou je fungující mužský benediktýnský klášter, který byl barokně přestavěn podle návrhu architekta Jana Blažeje Santiniho- Aichela. Dnes je v komplexu klášterních budov umístěn Památník písemnictví na Moravě, který je součástí Muzea Brněnska.

- **Rosice**
 - město na západ od Brna s původně gotickým hradem, dnes renesančním zámkem, který byl přestavěn v 17. století za pánů ze Žerotína. Dnes v zámku sídlí městská knihovna. Dalšími významnými stavbami jsou poutní Kaple Nejsvětější Trojice a chrám sv. Martina.
- **Těšany**
 - obec s archeologickými nálezy, které dokládají osídlení už před rokem 1131, kdy o ní byla první písemná zmínka. Od roku 1666 patřila Kapucínům, kteří zde vybudovali ranně barokní zámek. Zajímavostí je expozice kovářství a kolářství v místní barokní kovárně z 18. století, která je součástí Technického muzea v Brně.
- **Vyškov**- město, které láká nejen svým velkým počtem památek, ale také koupáním v aquaparku nebo výstavou dinosaurů. V DinoParku můžete vidět pohyblivé a ozvučené modely prehistorických zvířat. Zámek byl postaven v 15. století, původně jako gotický hrad, ale za Karla z Lichtenštejna byl renesančně přestavěn. Dnes je v něm umístěno Muzeum Vyškovska. Dalšími unikáty jsou renesanční radnice, morový sloup, barokní kašna a jiné.
- **Josefovské údolí**
 - je místem se spoustou turistických atraktivit, ideální na pěší turistiku i cykloturistiku. Nachází se zde Býčí skála, jeskyně, kde byla objevena soška býčka z doby bronzové. Dále jeskyně Výpustek, ve které si nacisté budovali obrovský podzemní bunkr. A také technická památka Hut' Františka.

3.2. Statutární město Brno

Brno leží na jihovýchodě území České republiky a s 370 000 obyvateli je jejím druhým největším městem. Zároveň představuje obchodní a společenské centrum Moravy, jedné z historických zemí Koruny české. Jeho jedinečná poloha na soutoku řek Svitavy a Svratky a na okraji Moravské brány byla strategickou výhodou už před tisíci lety. Vedly tudy totiž stezky spojující severní a jižní evropské civilizace. Okolí města chrání od severu Dražanská vrchovina a z jihu a jihovýchodu Dyjsko-svratecký úval. To zaručuje ideální přírodní i klimatické podmínky, jak pro turistiku a rekreaci, tak pro bydlení.

3.2.1. Historie města Brna

Jméno města je odvozeno od staroslovanského výrazu "brn", tedy jíl nebo bláto. Tehdejší osada, která stála na místě dnešního Brna, byla kvůli častému rozvodňování Svratky obklopena močály. Na tomto území bylo učiněno velké množství archeologických nálezů, které jsou důkazem dlouhé a bohaté historie města. Nejvýznamnější je objev mužské kostry z období před 25 000 až 30 000 lety, v jejímž hrobě byly nalezeny nástroje a ozdoby z mamutích klů. Nejstarší osídlení sahá do 6. století n. l., do doby stěhování národů, kdy se na Moravě usadili Slované.

Obr.3 Rytina města Brna

První doloženou písemnou zmínkou o Brně je zápis do Kosmovy kroniky z roku 1091. V roce 1182 byla Morava povýšena na markrabství německým císařem Fridrichem I. Barbarossou. Další úspěch čekal Brno v roce 1243, kdy

Zdroj: <http://www.wikipedia.cz> bylo králem Václavem I. povýšeno na město.

Tím získalo nesčetná privilegia, kterými bylo například právo várečné, tržní, útrpné a jiné. Hlavním městem Moravy se však Brno stalo až za Třicetileté války, kdy se úspěšně, jako jedno z mála měst ubránilo Švédům. Do té doby byla moravským centrem Olomouc. Téměř o sto let později bylo Brno opět neúspěšně obléháno pruskou a saskou armádou a jeho úspěch byl potvrzen v roce 1777, kdy zde bylo založeno biskupství.

Další vývoj Brna nejvíce ovlivnila vláda Josefa II. Umožnil židovským obyvatelům bydlet a provozovat řemeslo uvnitř městských hradeb a zrušil příkaz nosit na oděvu znamení, kterým se lišili od křesťanů. Jeho toleranční patent znamenal svobodu vyznání. Ve druhé polovině 18. století se Brno stalo díky textilní manufaktuře průmyslovým centrem.

Výrazným způsobem zasáhly do historie města napoleonské války. V roce 1805, před bitvou v Slavkova, se Napoleon ubytoval se svým vojskem právě v Brně. Pro obyvatele města to byla obrovská zátěž, museli celou armádu živit z vlastních zásob a navíc se začaly šířit různé nemoci z nově postavených lazaretů. Roku 1817 bylo založeno Františkovo muzeum, dnes Moravské zemské muzeum, druhé nejstarší a největší v ČR.

Devatenácté století znamená pro Brno velký rozvoj a modernizaci. Jsou zde zaváděny nejnovější technologie (veřejné osvětlení plynovými lampami, koňská dráha) a staví se nejrozumnější kulturní zařízení jako divadla, muzea, gymnázia reálky i vysoké školy. V roce 1839 přijíždí do města první vlak, díky tomu je Brno propojeno s Vídní a později také s Prahou. Na přelomu 19. a 20. století roste ve městě národnostní krize mezi českým a německým obyvatelstvem. Také univerzita je rozdělena na část německou a českou.

Národnostní spory ukončuje až 1.světová válka a vznik Československa v roce 1918. Za války bylo na Špilberku zřízeno vězení pro odpůrce válčení. V období první republiky se Brno stává druhým největším městem Československa. V roce 1919 je založena Masarykova univerzita a 1928 slavnostně otevřeno Výstaviště. Město je kulturním a obchodním centrem republiky a působí zde řada významných osobností např. Leoš Janáček, Viktor Kaplan, Jiří Mahen a Bohuslav Fuchs.

Tvář Brna je také tvořena funkcionalistickou architekturou, nejznámější je nepochybně vila Tugendhat z roku 1930, dnes památka na seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO.

Druhá světová válka přinesla Brnu velké škody, několikrát se stalo terčem leteckých útoků a tím bylo zničeno velké množství továren, civilních domů i památek.

V budovách Kounicových studentských kolejí, bylo vytvořeno vězení, probíhaly zde popravy a exporty do koncentračních táborů. I kvůli tomu byl v roce 1945 proveden odsun německého obyvatelstva do Rakouska. Období komunistické vlády 1948-1989 přineslo Brnu kulturní i hospodářskou stagnaci. I přesto bylo roku 1958 otevřeno mezinárodní letiště v Tuřanech. (9,10)

3.2.2. Brno a jeho současnost

Dnes je Brno hlavním městem Jihomoravského kraje a jeho kulturním a obchodním střediskem. Sídlí zde řada významných institucí, jako je Nejvyšší správní soud, Nejvyšší soud, Ústavní soud, úřad ombudsmana a další. Je to město s největším počtem vysokých škol v ČR, v současnosti si můžete vybrat z 6 univerzit. Nejznámější z nich je Masarykova univerzita. Brno je také významným dopravním uzlem letecké, železniční i silniční přepravy.

Velký hospodářský a společenský význam má pro město výstaviště, díky němuž se stalo symbolem veletržního světa. Každoročně se zde pořádá množství světových výstav, veletrhů a kongresů. Jako město připravené vítat návštěvníky ze všech koutů světa, nabízí Brno nepřeberné množství kulturního vyžití v divadlech, kinech, muzeích i galeriích. Dále je místem konání různých festivalů a sportovních podniků, jakým je známý závod Grand Prix silničních motocyklů na Masarykově okruhu.

3.2.3. Brno a cestovní ruch

Po roce 1989 nastává v celé ČR obrovský rozmach cestovního ruchu, nejinak tomu je v Brně. Město je výchozím turistickým bodem pro poznávání všech koutů jižní Moravy. Na jihu je Brno obklopeno vinicemi a vesničkami s vinnými sklípky.

Na severovýchodě začíná CHKO Moravský kras, kde můžeme navštívit velký počet jeskynních chodeb.

Brno je obklopeno velkým množstvím lesů, které se výborně hodí pro pěší turistiku i cykloturistiku. V roce 1992 se zde začaly budovat cesty pro cyklisty a výsledkem je vytvoření dobře propracované a husté sítě. Městem prochází dvě značené trasy mezinárodního významu: první navazuje na stezku Brno-Vídeň u soutoku řek Svatavy se Svitavou. Druhá trasa je nazývána Jantarová, vede kolem řeky Svitavy a napojuje se na oblast Moravského krasu.

3.2.4. Kultura v Brně

Samozřejmě Brno jako hlavní město Jihomoravského kraje nabízí množství kulturních zařízení jako jsou kina, multikina, divadla, sportovní stadiony a kluby. V Brně se také každoročně koná několik festivalů za všechny jmenuji Brno- město uprostřed Evropy s mezinárodní soutěžní přehlídkou ohňostrojů Ignis Brunensis, Brněnské Shakespearovské hry a Mezinárodní hudební festival.

3.2.5. Památky a zajímavosti v Brně

(9,10,11,12,13)

- **Náměstí Svobody**

- první zmínky o tomto náměstí pocházejí už ze 13.století, kdy bylo nazýváno Dolní rynek a pořádaly se tu trhy. Díky své poloze v historickém centru města se už ve středověku stalo oblíbeným místem pro výstavbu měšťanských i šlechtických domů. Některé z nich můžeme obdivovat dodnes např. Dům pánů z Lipé bývalý Schwanzův palác, Kleinův palác a další. Dominantou celého náměstí je morový sloup z roku 1679. Poslední rekonstrukce náměstí proběhly v roce 2006, kdy zde byla nově postavena bronzová kašna s verši od Jana Skácela.

- **Zelný trh**

- je místem, na kterém se už od středověku pořádají trhy s ovocem a zeleninou a kde tato tradice vydržela dodnes. Uprostřed náměstí stojí kašna Parnas se sochami od známého sochaře J.B. Fischera z Erlachu. V horní části se nachází sloup Nejsvětější Trojice z roku 1729. Kruh z bílého kamení označuje místo, kde stával ve středověku pranýř. Náměstí je obklopeno středověkými domy např. Divadlo Husa na provázku a Reduta nebo Dietrichsteinský palác.

- **Měnínská brána**

- jediná dochovaná brána z původního středověkého opevnění. Dnes se nachází téměř ve středu města a v jejích sklepních prostorách je výstava s názvem Brána času.

- **Stará radnice**

- jedna z nejstarších světských budov v Brně, která sloužila jako sídlo městské správy až do roku 1935. Je charakteristická svým portálem od A. Pilgrama s pokřivenou věžičkou a radniční věží. Tato věž nabízí nádherné výhledy po celém Brně. V průchodu na nádvoří je umístěno brněnské kolo a brněnský drak, které jsou známé z několika brněnských pověstí.

- **Brněnské výstaviště**

- bylo postaveno roku 1928 při příležitosti konání Výstavy soudobé kultury k 10. výročí založení Československé republiky. Na projektování staveb výstaviště se podílelo několik významných architektů např. E. Králík, B. Fuchs, A. Loos a další. Dnes se tu koná kolem 40 výstavních akcí za rok a proto je Brno právem považováno za veletržní město. Mezi nejznámější a nejrozsáhlejší patří Mezinárodní strojírenský veletrh a výstava informačních technologií Invex.

- **ZOO**

- brněnská zoologická zahrada leží v odlehlejší části města zvané Bystrc. Byla otevřena v létě roku 1953. Návštěvníci zde můžou vidět přes 800 zvířat. Nově byla vybudována expozice „Safari“ a velkým lákadlem jsou lední medvědi.

- **Brněnská přehrada a hrad Veveří**

- přehrada byla postavena v letech 1936-1940 původně jako zásobárna vody pro Brno a okolí. Dnes už je její účel především rekreační, po obou stranách je lemována rozlehlými lesy, kde jsou vynikající podmínky pro pěší i cykloturistiku. Přehrada také nabízí romantické vyjíždky lodí, které mohou být ukončeny na hradě Veveří. Tento původně gotický hrad je jedním z nejstarších na Moravě a byl také hradem královským.

- **Masarykův okruh**

- Brno je ve světě známé nejen díky mezinárodním veletrhům, ale také kvůli Grand Prix České republiky. Jedná se o motocyklové závody, které jsou součástí mistrovství světa a probíhají právě na Masarykově okruhu. Tento okruh byl

vybudován v letech 1985-1987 a nahradil tehdejší městský okruh, na kterém se konaly závody už od třicátých let 20. století.

- **Vila Tugendhat**

- jedna z nejvýznamnějších staveb světové funkcionalistické architektury, byla postavena v letech z 1929–1930 na přání manželů Tugendhatových. Je to dílo německého architekta L. Miese van der Rohe, které bylo díky své originalitě v roce 2001 zapsáno na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

- **Katedrála sv. Petra a Pavla**

- původně románská bazilika z 12.století stojí na kamenném ostrohu jménem Petrov, jehož název se postupně začal užívat také pro památku. Bazilika byla ve 14.století přestavěna v gotickém slohu a tak se také zachovala dodnes. Od roku 1777 byla sídlem brněnského biskupství. Dnes je katedrála sv. Petra a Pavla národní kulturní památkou a tvoří jednu z dominant města Brna.

Obr.4 Vila Tugendhat

Zdroj: <http://www.wikipedia.cz>

Obr.5 Kostel sv. Petra a Pavla

Zdroj: <http://www.wikipedia.cz>

4. Metodika

4.1. Postup při zpracování bakalářské práce

Sběr informací

Tato část je věnována sběru sekundárních a primárních dat.

- **Sběr sekundárních dat** - data byla získána z dostupných statistik cestovního ruchu ve zkoumané oblasti, z literatury a z jiných pramenů týkajících se zkoumaného objektu.
- **Sběr primárních dat** - primární informace byly získány metodou dotazníkového šetření mezi návštěvníky hradu Špilberk.

Analýza získaných dat:

Dalším krokem této práce je statistické vyhodnocení shromážděných informací z terénního šetření, na jehož základě je vytvořena SWOT analýza a vypočítána atraktivita hradu Špilberk pro jeho návštěvníky.

Návrhy řešení:

Poslední částí je návrh určitých doporučení a opatření z cílem odstranění slabých stránek hradu Špilberk.

4.2. Cíle výzkumu

Cílem této práce je zjistit, na základě provedených šetření a jejich následného vyhodnocení, spokojenost návštěvníků s prohlídkou hradu Špilberk. Z výsledků výzkumu pak vyvodit závěry pro provoz hradu. Doporučení pro jeho lepší využití a zvýšení návštěvnosti památkového objektu. Součástí je také výpočet atraktivity památkového objektu.

4.3. Popis zkoumaného vzorku

Zkoumaným vzorkem pro tuto práci jsou návštěvníci hradu Špilberk, jejich počet byl, po dohodě s vedoucím práce, stanoven na 200. Dotazníkový výzkum probíhal od dubna do září roku 2008. Počet respondentů byl stanoven kvótním způsobem, to znamená, že největší počet návštěvníků byl osloven během hlavních prázdninových

měsíců - červenec a srpen. Dotazování ve všech obdobích bylo prováděno ve všední dny i o víkendech kvůli reprezentativnosti zkoumaného vzorku.

4.4. Metody a techniky získávání primárních dat

Získávání primárních dat proběhlo pomocí jedné z nejrozšířenějších metod marketingového výzkumu – dotazováním. Tato metoda je založena na odpovědích respondentů na předem sestavený dotazník. V našem případě jsou respondenti náhodně vybraní návštěvníci hradu Špilberk. Technicky bylo toto šetření prováděno osobním dotazováním, jehož výhodou je možnost dotazovat se na obsahově náročnější téma. Dotazník byl pečlivě sestaven tak, aby nedocházelo ke zkreslení informací. Byly použity 3 druhy otázek. Otázky uzavřené, které nabízí určitý počet možností a respondent je nucen si jednu z nich vybrat. Otázky otevřené, kdy může respondent vyjádřit svoje stanovisko. A otázky u kterých se hodnotí určitý produkt pomocí školní klasifikační stupnice.

4.5. Statistické zpracování získaných informací

Získané informace byly zpracovány tříděním podle určitých klasifikačních vlastností. Zjištěné výsledky byly interpretovány pomocí grafů a slovního zhodnocení.

5. Experimentální část

5.1. Charakteristika vybraného památkového objektu

5.1.1. Historie a současnost hradu Špilberk

Ve 13. století nechal král Přemysl Otakar II. na kopci Špilberku založit královský hrad. První zmínka o něm je z let 1277 a 1279, kdy se také poprvé uvádí jeho jméno, které se postupně přeneslo z kopce na hrad. Jako sídlo šlechty však začíná být využíván až ve 14. století, kdy se zde zabydlel moravský markrabě Jan Jindřich a později jeho syn. Po jejich smrti vzrůstá vojenský význam hradu. Za husitských válek zde ještě pobýval král Zikmund, ale od konce 15. století hrad upadá.

V roce 1560 se hrad ocitá v majetku města Brna. Ale hned po stavovském povstání 1620, kdy se město přidalo na stranu šlechty, je císařem zabaven. V té době jsou také na Špilberku vězněni významní moravští účastníci tohoto protihabsburského povstání. V období třicetileté války je hrad postupně přestavěn na nedobytnou barokní pevnost, která odolá všem švédským a později i pruským nájezdům. Díky tomu také vzroste strategický význam hradu i města.

Obr.6 Hrad Špilberk

Nová epocha hradu nastává v roce 1783, kdy se císař Josef II. rozhodl, že v pevnosti vybuduje vězení. Toto vězení bylo vytvořeno z části opevnění a dodnes se mu říká kasematy (podrobněji se tomuto tématu věnuji v samostatné části o kasematech). Bylo určeno pro nejhorší zločince v rakouské monarchii a

Zdroj: <http://www.wikipedia.cz>)

za nedlouho se také stalo nejobávanějším žalářem v zemi. Kromě nebezpečných vrahů zde byli vězněni také političtí odpůrci a bojovníci za svobodu např. účastníci francouzské revoluce, italští karbonáři nebo uherští jakobíni.

Tuto novou roli hradu ukončil roku 1855 císař František Josef I., který zrušil vězení a Špilberk se stal na dalších sto let vojenskými kasárnami. Poprvé mohla veřejnost hrad i kasematy navštívit v roce 1880 díky řediteli staveb Antonu Costy-Rossettimu. V té době bylo toto místo opředeno různými pověstmi a nahánělo hrůzu v širokém okolí. Mnohé z těchto legend se zachovaly dodnes.

Avšak vězení bylo na hradě zřízeno ještě dvakrát, za 1. světové války zde trpěli odpůrci monarchie a v období okupace Československa odpůrci Hitlera. Německá armáda prováděla na hradě četné přestavby, ale celkový vzhled tím příliš neovlivnila. Proto můžeme i dnes obdivovat Špilberk jako barokní pevnost.

V současné době je hrad Špilberk sídlem Muzea města Brna, které jej získalo v roce 1961 a postupně zde vybudovalo řadu stálých expozic. Už v roce 1962 byl hrad prohlášen národní kulturní památkou jako gotický hrad, ale především jako památník lidem, kteří zde v minulosti trpěli za své ideály. Roku 1984 začíná rozsáhlá rekonstrukce celého objektu, hlavně kvůli odstranění škod napáchaných Hitlerovými vojáky.

Obr.7 Špilberk

Zároveň probíhá instalace stálých expozic, které můžeme navštívit i dnes. Muzeum města Brna pořádá řadu doprovodných akcí a soutěží, aby přilákalo návštěvníky na hrad. Kromě stálých expozic jsou to různé příležitostné výstavy, slavnosti, festivaly a koncerty. (14,15,16)

Zdroj: <http://www.spilberk.cz>

5.1.2. Organizace provozu hradu Špilberk

Muzeum města Brna

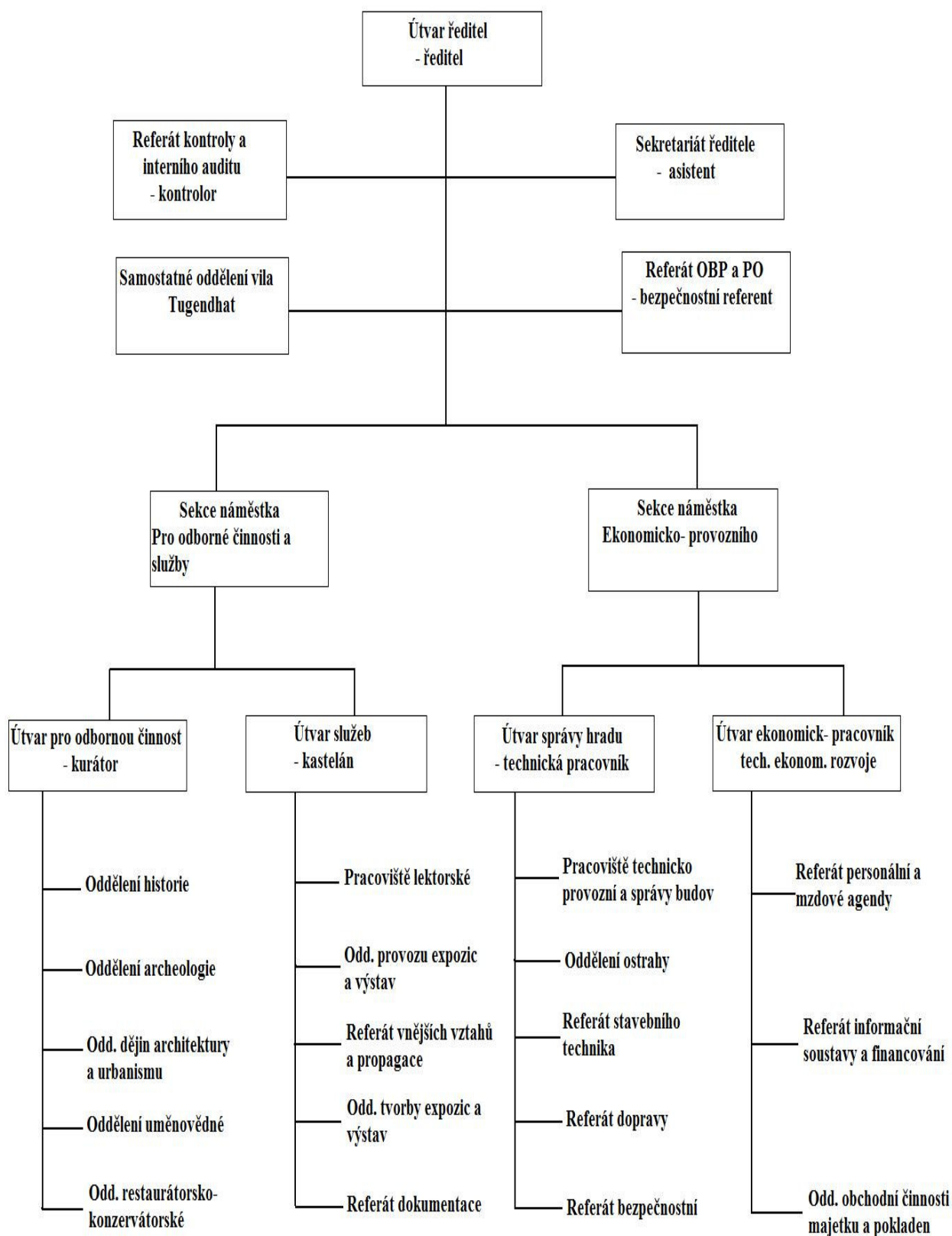
Městské muzeum bylo založeno roku 1904 při příležitosti desátého výročí v úřadě brněnského starosty Augustina rytíře Wiesera. Původní sídlo muzea bylo v domě moravských stavů, což je dnešní Nová radnice a v té době bylo součástí městského archivu. Ve třicátých letech byly sbírky přemístěny do budov na Šilingrově náměstí, kde překonali i druhou světovou válku.

V roce 1961 se stává sídlem Muzea města Brna hrad Špilberk. To už se v jeho fondu nachází velké množství významných sbírek, které se dále rozrůstají. Muzeum také rozšiřuje svou působnost v rámci vědecké, kulturní a odborné činnosti. Po roce 1962, kdy je hrad prohlášen Národní kulturní památkou, začíná muzeum na Špilberku s budováním výstavních prostor a zahajuje celkovou rekonstrukci.

Dnes je Muzeum města Brna jednou z nejvýznamnějších muzejních institucí v České republice. Pro návštěvníky je k dispozici 12 stálých expozic, další 2 dočasné výstavy, programy pro děti a také nejrůznější doprovodné akce např. Shakespearovské hry, Šermířské slavnosti, Večer se salsou a další. Dá se říct, že v hlavní sezóně, tj. od května do září, se zde koná každý týden nějaká speciální akce. Mezi další objekty Muzea města Brna patří Měnínská brána, kde je výstava „O brněnských kavárnách u Kafička“ a známá funkcionalistická památka UNESCO Vila Tugendhat. (14,17,18)

Celý název muzea dnes zní Muzeum města Brna, příspěvková organizace a je pod správou Magistrátu města Brna, které doporučuje a schvaluje většinu z muzejních projektů. Posledním z takových projektů je výstava 100 000 let sexu. Organizační struktura Muzea města Brna je rozdělena do 7 základních správních útvarů, kterými jsou: Útvar ředitele, Sekretariát ředitele, Referát kontroly a interního auditu, Samostatné oddělení vily Tugendhat, Referát OBP (ochrana bezpečnosti při práci) a PO (požární ochrana), Sekce náměstka pro odborné činnosti a služby a Sekce ekonomicko-provozního náměstka. Celou strukturu je možné si prohlédnout na obrázku č.8. Dohromady pracuje v příspěvkové organizaci Muzea města Brna kolem 180 osob, během hlavní sezóny je tento počet navýšen o brigádníky.

Obr. 8 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA MUZEA MĚSTA BRNA

Zdroj: Muzeum města Brna

Propagace Muzea města Brna a hradu Špilberk

Propagace je zajišťována Referátem vnějších vztahů a propagace, který spadá pod Útvar služeb. Hlavní částí je prezentace hradu a muzea na veřejnosti pomocí médií - televize, rádia, tisku a na veletrzích cestovního ruchu např. GO a Regiontour. Důležitým prvkem jsou také webové stránky hradu, které lze přepnout do 6 světových jazyků a kde se dozvíte veškeré potřebné informace. Další formou marketingové propagace objektu je tisk a roznáška informačních letáků, týkajících se doprovodných akcí na hradě. Muzeum města Brna také publikuje vlastní knihy a katalogy, týkající se především jeho expozic, ať už stálých nebo dočasných.

Literatura vydaná Muzeem města Brna (14):

- *Kasematy Špilberk*- Jiří Vaněk, 1992, průvodce expozicí
- *Od renesance po modernu /1570-1900-* Jana Svobodová, 1997, katalog
- *Od renesance po modernu /1900- 1945-* Marcela Macharáčková, 1997, katalog
- *Výtvarné umění 18. a 19. století ze sbírek Muzea města Brna-* Jana Svobodová, 1998, katalog
- *O nové Brno I., II.: brněnská architektura 1919-1939-* Lenka Kudělková, Zdeněk Kudělka, Jindřich Chatrný, 2000
- *Brno na Špilberku: Průvodce expozicí Muzea města Brna-* Jiří Čejka a Dana Olivová, 2000
- *Gli italiani allo Spielberg-* Šibíčková Jitka, 2001
- *Antonín Procházka 1882- 1945-* Marcela Macharáčková, Lubomír Slavíček, Alena Krkošková, 2002
- *Muzeum města Brna 1904 – 2004-* J. Blažek, D. Cejnková, R. Dufek, 2004
- *Barokní lékárna kláštera brněnských alžbětinek-* Milena Flodrová, 2005
- *Měnińska brána, součást historie Brna-* Dagmar Baumannová, 2005
- *Jiří Kroha (1893-1974) – architekt, malíř, designér, teoretik – v proměnách umění 20. století –* D. Dvořáková, J. Chatrný, L. Kudělková, 2007
- *TT klub Brno v Künstlerforu Bonn-* Marcela Macharáčková, 2007, katalog
- *Forum Brunense 2007, Společnost přátel Muzea města Brna, 2007, sborník*
- *Podoby hradu Špilberk-* Dagmar Baumannová, 2008
- *Jiří Harcuba- sklář a sochař-* Jindřich Chatrný, 2008
- *Jan Vaněk 1891- 1962: Civilizované bydlení pro každého-* Jindřich Chatrný, 2008

Občerstvení na hradě Špilberk

Na hradě Špilberk se může návštěvník občerstvit v Hradní vinárně Špilberk s širokou nabídkou nejrůznějších moravských vín. Nebo si vybrat některou ze specialit v Restaurant klubu OGILVY. Luxusní restaurace je pojmenovaná po jednom z nejznámějších velitelů špilberské pevnosti Jiřím Jakubovi Ogilvym. Tento skotský šlechtic si dobyl významného postavení především díky obraně hradu před švédským vojskem roku 1645. Za úspěšnou obranu hradu i města Brna byl jmenován doživotním velitelem špilberské pevnosti.

Stálé expozice (14)

- **Kasematy**

Proslulé vězení z dob Josefa II. a dnes jedna z nejnavštěvovanějších expozic na Špilberku, to jsou Kasematy. Svůj název získaly odvozením z italského jazyka, kde „casa“ znamená dům a „matta“ temný. Tedy temné prostory bez oken. Byly zbudovány v části opevnění hradu a měly sloužit jako místo pro ukládání zásob a jako ochrana vojáků před dělostřeleckými útoky.

Obr.9 Kasematy

Teprve až v roce 1783 zde nechal císař Josef II. vybudovat žalář pro nejtěžší zločince. Vězni byli rozděleni do tří skupin, političtí vězni a příslušníci vyšších stavů, měli vyhrazené komůrky v horním patře a dostávalo se jim také mnohých výhod oproti

Zdroj: <http://www.spilberk.cz> ostatním. Dále obyčejní zločinci, kteří spali v hromadných celách a přes den byli využíváni na těžkou práci. Nejhorší na tom byli odsouzení na doživotí, většinou za obzvlášť zákeřnou nebo brutální vraždu. Tito vězni byli trvale přikováni v malých dřevěných kobkách a nikdy je nesměli opouštět. Proto také tento žalář nikdo nepřežil déle než 3 roky. Vězení na Špilberku mělo i své „slavné vězně“ pověstného loupežníka Václava Babinského nebo velitele pandurů barona Františka Trencka.

Zmírnění trestů pro všechny skupiny odsouzených znamenala vláda Leopolda II, který zrušil trvalé přikování a některé z dalších forem nelidských trestů. V roce 1855 císař František Josef I. zrušil špilberské vězení úplně. Tento objekt pak více než sto let

sloužil jako vojenské kasárny. A dnes můžou návštěvníci shlédnout expozici, která jim nabízí návštěvu nejhoršího a nejobávanějšího vězení v habsburské monarchii. (19)

- **Špilberk- Žalář národů**

Tato výstava navazuje na expozici Kasematy a opět je zaměřena na Špilberk v době 18. a 19. století, kdy byl nejtěžším žalářem v zemi. Kromě nejhorších zločinců odsouzených za vraždy byli na hradě vězněni i tzv. političtí vězni. Lidé, kteří bojovali za lidská práva a svobodu, proti útlaku nebo za změnu politických poměrů. „Žalářem národů“ je nazýván právě proto, že zde trpěli lidé různých národností ze všech koutů monarchie. Mezi ně patří stoupenci francouzské revoluce, uherští jakobíni, italští karbonáři nebo polští revolucionáři.

Nejznámějšími z nich byli Jean Baptist Drouet, francouzský úředník, který odhalil útěk krále Ludvíka XVI. a jeho ženy Marie Antoinetty, kteří po té skončili pod gilotinou. Dále Silvio Pellico, italský básník a přívrženec karbonářů, bojovníků za sjednocení Itálie. Ve svém díle „Mé žaláře“ z roku 1832 poprvé přiblížil celé Evropě, jak trestá rakouská monarchie své odpůrce. Také maďarský spisovatel Ferencz Kazincz, zakladatel moderní literatury. A v neposlední řadě jsou zde připomenuti čeští vlastenci z 1. a 2. světové války, kdy byl Špilberk přestupní stanicí do koncentračních táborů nebo na popraviště.

- **Špilberk- od hradu k pevnosti**

Výstava, která přibližuje archeologický vývoj gotického hradu v barokní pevnost za třicetileté války a dále k dnešní podobě z 19. století. Díky modelům hradu si snadno představíme, jak ve které etapě Špilberk vypadal a jakou plnil funkci. Také zde můžeme obdivovat četné středověké i novověké archeologické nálezy. Poslední část expozice je věnována problematice s vytvořením vodního zdroje na hradě, tedy s hloubením hradní studny a cisterny.

- **Od renesance po modernu**

Výstava uměleckých děl ze sbírky Muzea města Brna od roku 1570 do roku 1945. Můžeme si prohlédnout jak díla brněnských malířů a sochařů, tak poodhalit jejich soukromý život, který je spjatý právě s Brnem.

Expozice je rozdělena do několika částí. Jako první je představeno období od pozdní renesance až do konce 19. století, návštěvníci mohou obdivovat nizozemské renesanční malíře. Druhou částí je dílo barokního sochaře Ondřeje Schweigla. Další soubor je věnován „portrétu“, jehož vývoj sledujeme od konce 18. století do současnosti. S tímto žánrem jsou spjati malíři jako Josef Weidlich, Ferdinand Licht nebo Antonín Břenka. Poslední částí je expozice moderního umění mezi lety 1900- 1945, zde si připomeneme nespočet vynikajících brněnských umělců, za všechny jmenuji Antonína Procházku, Jaroslava Krále a Emila Fillu.

- **O nové Brno**

Tato expozice seznamuje s historií města Brna a jeho vývojem od roku 1091, ve kterém je první zmínka o městě až do roku 1919, kdy bylo vytvořeno tzv. Velké Brno. Výstava je rozdělena do 8 tématických okruhů, z nichž každé období je doloženo unikátními dobovými nástroji a vykopávkami. Navíc jsou zde k dispozici modely města pro lepší představu návštěvníků, jak v které době vypadalo.

Prvním okruhem je nejstarší období Brna od jeho vzniku v 11. století. Druhý pojednává o životě ve středověkém městě. Třetí část ukazuje Brno na přelomu 16. a 17. století, kdy bojovalo o prvenství s Olomoucí. Čtvrtým souborem je úspěšná obrana Brna před Švédy během třicetileté války. Další v pořadí nám představí Brno z 18. století, kdy upevňuje pozici hlavního města na Moravě. Následují brněnské cechy a jejich významná role pro město. Předposlední částí je období techniky, kdy bylo Brno nazýváno „rakouským Manchestrem“. A nakonec můžeme shlédnout, jak Brno ovlivnily Napoleonské války a revoluční rok 1848. Až do roku 1919, kdy vzniká tzv. Velké Brno, což znamená připojení okolních vesnic k městu a tím vznikly jeho dnešní okrajové části.

- **Barokní lékárna**

V barokní lékárně si může každý návštěvník prohlédnout, jak se vyráběli léky před 250 lety. Ty měly z velké části bylinný základ a byly ve formě mastí, kapek, pilulek i čajů. Původní mobiliář patřil řádu Alžbětinek, které do Brna přišli z Vídně roku 1750. Po té, co se usadili v klášteře na Červeném kopci, vybudovali špitál a lékárnu. Jejich pomoc byla hojně využívána v době válek a epidemií. Znamé byly také pro svou charitativní činnost, kde pomáhaly především chudým a nemocným ženám. Barokní lékárna byla zařazena do sbírky Muzea města Brna v roce 1908, ale její cesta na Špilberk byla ještě dlouhá, znovu ji můžeme obdivovat až od roku 2002. Do základního vybavení lékárny patřily hlavně „repositoria“ a „táry“. „Repositoria“ jsou vysoké regály a police, které sloužili k uskladnění lékárnických nádob a pomůcek. „Tára“ je tzv. recepturní stůl, kde se prováděla konečná příprava léků. Tato výstava je velkým lákadlem, a mnozí ocení také to, že je bezplatná.

- **Barokní kaple**

Kaple Nejsvětější Trojice byla postavena v roce 1693 tehdeším velitelem na Špilberku Janem Vilémem z Zizendorfu a Pottendorfu. Sloužila jako modlitebna pro posádku pevnosti, vězeňský personál i vězně a to od 17. století až do vzniku Československa. Její vzhled se výrazně změnil za nacistické okupace, kdy německá armáda prováděla četné přestavby a z kaple se stala slavnostní síň. Dnes se v kapli nachází výstava protinacistického odboje a do její sbírky patří také tři šibenice z Kounicových kolejí. Německou okupaci připomíná také kamenný sokl s hákovým křížem a orlicí.

- **Hradní studna**

Studna na Špilberku vznikla na místě tehdejší vodní cisterny (dnešní velké nádvoří hradu) a patří mezi nejhlubší v České republice. Už ve středověku dosahovala hloubky 40 metrů. V 18. století byla na rozkaz císaře několikrát prohloubena až dosáhla současné hloubky 112 m.

- **Lapidárium**

Je to sbírka velkého množství kamenosochařských děl a architektonických částí. Byla vytvořena na přelomu 19. a 20. století, díky tzv. městským sbírkám, kde byly shromažďovány náhrobky a kříže ze zrušených hřbitovů. Architektonické části zase byly získány pomocí archeologických vykopávek. Tato sbírka byla poprvé otevřena pro veřejnost roku 1908. Po té došlo k několika inovacím, především byla rozdělena na celky podle stáří a tím získala muzejní ráz. Byla přidána příslušná označení a popis a dnes si můžeme prohlédnout opravdu unikátní výstavu.

- **Zvonkohra**

Unikátní zvonkohra je dílem firmy Laetitie Dytrychové, skládá se z 15 zvonů a vždy v každou celou hodinu hraje jednu ze 32 skladeb. V současné době se nachází na velkém nádvoří hradu hned nad hradní studnou.

- **Rozhledna**

Na věž může vyrazit každý, kdo si chce vychutnat nádherný výhled na celé Brno, překážkou může být snad jen 103 schodů, které musí zdolat.

- **Vulcanalia**

Státní mezinárodní expozice o historii a současnosti ohňostrojného umění .

Právě probíhající dočasné výstavy

- **100 000 let sexu**

Výstava, která seznamuje návštěvníka s pohledem na erotiku v každém období lidských dějin. Můžete se přijít podívat na nejzajímavější exponáty z celé Evropy, které vám přiblíží lidskou sexualitu, nikoliv však vulgárním nebo šokujícím způsobem. Pojetí expozice je takové, aby se návštěvník nikdy nemusel cítit trapně nebo dokonce pohoršen.

- **Adolf Loos – jeho dílo ve fotografii Waltera Zednicka**

Stavby Adolfa Loose zachycené rakouským fotografem Walterem Zednickem. Tento významný umělec se už řadu let zabývá vídeňskou architekturou raného 20. století. Fotografuje stavby a jejich nevšední okolní prostředí. Jeho dílo si mohou návštěvníci prohlédnout na současné výstavě fotografií.

Programy pro děti

- **Dětská dílna**

Na Špilberku je připraveno několik stanovišť s historickou tematikou zaměřenou na město Brno. Děti se učí poznávat brněnské památky a umísťovat je do mapy. Také doplňují texty známých brněnských pověstí. Můžou se procvičit v určování architektonických slohů nebo poznávat různé předměty a určovat k jakému účelu sloužili. Děti si vyzkouší různé historické kostýmy a pro nejmenší z nich jsou připraveny kostky, skládačky a omalovánky. Dětská dílna je veřejnosti přístupná vždy v sobotu a v neděli. Pro školní a zájmové skupiny je po předchozí dohodě vstup možný i ve všední dny během otevírací doby.

- **Dětský ateliér**

Pravidelné programy připravované pro malé i starší otevírající bránu do světa umění. Pro školy jsou organizovány komentované prohlídky formou doplňkové výuky k předmětům jako výtvarná výchova, dějepis a literatura. Pro individuální zájemce je k dispozici ateliér, který spojuje komentovanou prohlídku s aktivní výtvarnou činností.

- **Pan Hú, ošizený čert, skřítek hodinářiček a tajný agent Pankrác Tangent na Špilberku**

Vánoční výstava nejen pro děti představuje tvorbu manželů Zdeny a Václava Kabátových a jejich ilustrací dětských knih.

Doprovodné akce

- **Brněnská muzejní noc**

Vždy jednu noc v roce můžou lidé navštívit nespočet brněnských muzeí, které pro ně přichystali speciální výstavy. Vstup do všech muzeí je zdarma a zájem Brňanů je rok od roku větší. Musíte si jen dobře promyslet, které z nich navštívíte a které si necháte na příští rok.

- **Brněnské kulturní léto**

Každé léto se pravidelně na hradě Špilberk pořádá řada kulturních akcí:

- Shakespearovské slavnosti

Střed léta je na brněnském hradě věnován Shakespeareovi a jeho hrám. Každý rok se hradní nádvoří promění v divadelní scénu a skupina známých i méně známých herců nastuduje vždy několik jeho her. Milovníci kultury si pak můžou vybrat, kterou z nich navštíví. V minulosti jsme již mohli shlédnout např. Kupce Benátského, Sen noci svatojánské nebo Zkrocení zlé ženy.

- Mezinárodní hudební festival Špilberk

Tento jedinečný festival symfonické hudby probíhá každý rok vždy deset dnů v srpnu. Posluchači si můžou vychutnat pět koncertů vážné hudby pod širým nebem na druhém nádvoří hradu.

- Šermířský festival

Muzeum města Brna spolupracuje už několik let se skupinou historického šermu. Každoročně spolu pořádají šermířský festival po širém nebem. Diváci mohou shlédnout historické představení, boje šermířů a také se zúčastnit zábavných soutěží.

Otvírací doba a výška vstupného

Kasematy:

květen – září út – ne 9.00 – 18.00 hod. (červenec a srpen i pondělí)

říjen – duben út – ne 9.00 – 17.00 hod.

Barokní lékárna, Lapidárium:

květen – září 9.00 – 18.00 hod. denně kromě pondělí

Rozhledna: květen – září 9:00 – 18:00 denně kromě pondělí, v ostatních měsících zavřeno

Ostatní expozice (včetně právě probíhajících výstav):

květen – září 9.00 – 18.00 hod. denně kromě pondělí,

říjen - duben 10.00 – 17.00 hod. denně kromě pondělí a úterý

Tab. 1 Výška vstupného

Expozice:	Normální vstupné:	Snížené vstupné:
Kasematy	70 Kč	35 Kč
Jednotné vstupné do všech ostatních stálých expozic	70 Kč	50 Kč
Přízemí Špilberk (Žalář národů + Od hradu k pevnosti)	70 Kč	50 Kč
II.poschodí (O nové Brno + Od renesance po modernu)	70 Kč	50 Kč
Přízemí +II.poschodí	120 Kč	60 Kč
Přízemí +II.poschodí + Kasematy	160 Kč	80 Kč
Rozhledna	30 Kč	15 Kč
Lapidárium	60 Kč	30 Kč
100 000 let sexu	150 Kč	100 Kč
Adolf Loos	60 Kč	30 Kč
Vulcanalia	50 Kč	30 Kč

Zdroj: <http://www.spilberk.cz>, 26.11.2008

5.2. Sběr sekundárních dat

V předchozí části je uvedena charakteristika hradu Špilberk pomocí dostupné literatury a ostatních volně přístupných informačních zdrojů (propagačních brožur, letáků, internetových stránek. Zjišťování popisných informací o zkoumaném objektu patří také do sběru sekundárních dat.

Na základě dat Českého statistického je vytvořena tabulka č.9, která je zařazena na konci dokumentu v přílohách. Jedná se o počet návštěvníků v hromadných ubytovacích zařízeních rozdělených podle krajů za poslední tři roky. Z tabulky je patrné, že první místo zaujímá již tradičně Praha. Jihomoravský kraj bojuje o druhé místo s Karlovarským a Jihočeským krajem. Tabulka je rozdělena na čtvrtletí a díky tomu zjišťujeme, že za poslední 3 roky je Jižní Morava druhou nejnavštěvovanější oblastí vždy ve 2. a 4. čtvrtletí v roce. V hlavní letní sezóně ho sice předčí Jihočeský kraj, ale Jihomoravský si stále drží třetí příčku v návštěvnosti.

Po roce 1989 nastal obrovský boom cestovního ruchu v celé České republice. Vyrůstal zájem o cesty do zahraničí a také rostla popularita naší země pro zahraniční klientelu. V současné době tento trend trvá a zájem turistů o ČR stále roste. Z tabulky č.9 je také patrné, že se zahraniční návštěvníci začínají kromě Prahy zajímat stále více i o ostatní regiony ČR.

V této části je možné si prohlédnout návštěvnost Muzea města Brna v posledních 7 letech. Tabulka je rozdělena na samostatnou expozici kasematy, ostatní expozice na hradě Špilberk a také další objekty muzea, ke kterým patří Měnínská brána a Vila Tugendhat. Data k této tabulce poskytl Muzeum města Brna. Z tabulky lze vyčíst, že návštěvnost expozice kasematy rostla do roku 2005, od té doby mírně klesá. Nicméně i přesto je zájem o kasematy větší než o všechny ostatní výstavy na hradě dohromady. Jinak tomu bylo jen v roce 2007, kdy se návštěvnost ostatních expozic zvýšila o více než 15 000 návštěvníků ročně. Také návštěvnost Vily Tugendhat se zvýšila, ale na tom má velký podíl rekonstrukce této památky UNESCO, která je většinu času veřejnosti nepřístupná.

Tab 2. Přehled návštěvnosti Muzea města Brna v letech 2001 - 2007

	kasematy	expozice	Měnínská Brána	Vila Tugendhat
2001	63 696	49 298	3 121	13 232
2002	63 760	49 336	3 303	13 777
2003	63 802	49 498	4 201	11 673
2004	65 331	38 607	2 693	11 656
2005	64 336	44 620	2 417	13 940
2006	61 293	49 585	1 007	19 638
2007	61 762	65 858	551	22 160

Zdroj: Muzeum města Brna

Výpočet průměrného počtu návštěvníků na 1 den = n. Průměr je počítán pouze ve dnech, kdy byl hrad přístupný veřejnosti.

Průměr byl spočítán z údajů o návštěvnosti za poslední tři roky (2005, 2006, 2007):

2005: $(64\,336 + 44\,620) / 307 = 355$ návštěvníků/ den

2006: $(61\,293 + 49\,585) / 308 = 360$ návštěvníků/ den

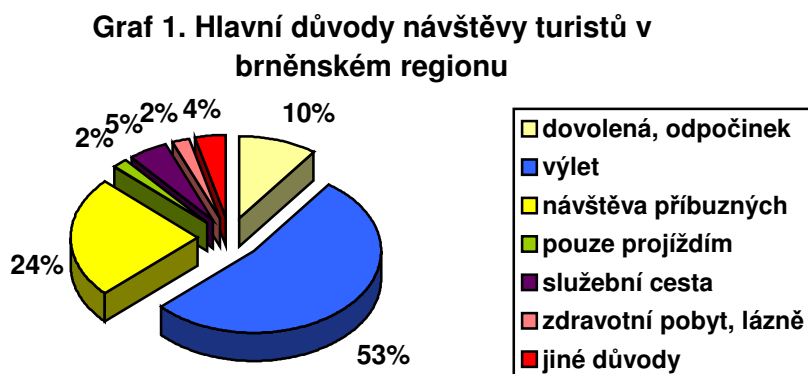
2007: $(61\,762 + 65\,858) / 307 = 416$ návštěvníků/ den

Průměrně za poslední tři roky se $n = (355 + 360 + 416) / 3 = 377$ návštěvníků/ den.

5.3. Sběr primárních dat

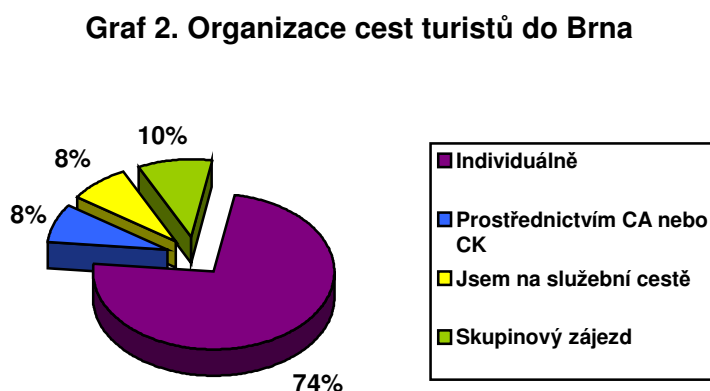
Sběr primárních dat byl proveden dotazníkovým výzkumem. Pokud není uvedeno jinak, jsou všechny grafy a tabulky výsledkem vlastního šetření.

1. Jaký je hlavní důvod Vaší návštěvy v brněnském regionu?

Více než polovina tj. 53% dotázaných návštěvníků hradu Špilberk přijela do brněnského regionu na výlet. Dalším hlavním důvodem příjezdu turistů do této oblasti je návštěva známých a příbuzných- 24%. Nejméně častým důvodem byl zdravotní a lázeňský pobyt, jen 2% z dotázaných.

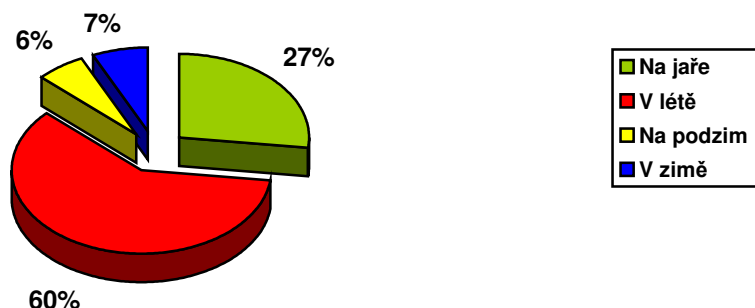
2. Jak je Vaše cesta organizována?

Velká většina návštěvníků hradu Špilberk přijela do brněnského regionu individuálně, bez pomoci cestovních kanceláří nebo agentur, celých 74%. Skupinového zájezdu a také organizace cesty přes CK nebo CA využilo 10% respektive 8% z dotázaných a to především cizinců. Nezanedbatelnou část 8% tvoří služební cesty.

3. Ve kterém ročním období do tohoto regionu zpravidla zavítáte?

Graf 3. Roční období, kdy do našeho regionu zavítá nejvíce turistů

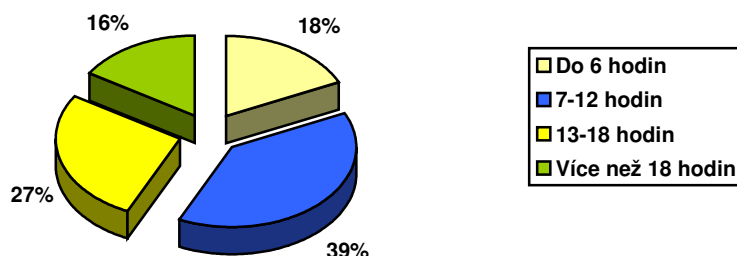

Z grafu 3. vyplývá, že nejvíce oblíbeným ročním obdobím pro návštěvu hradu zůstává léto. Proto je také letní sezóna považována za hlavní. Jsou tomu přizpůsobeny otvírací doby expozic na hradě a také počet doprovodných akcí.

4. Jak dlouho se tentokrát zdržíte v tomto regionu?

a) Účastníci CR, kteří zde stráví méně než 24 hodin tvoří 58% dotázaných

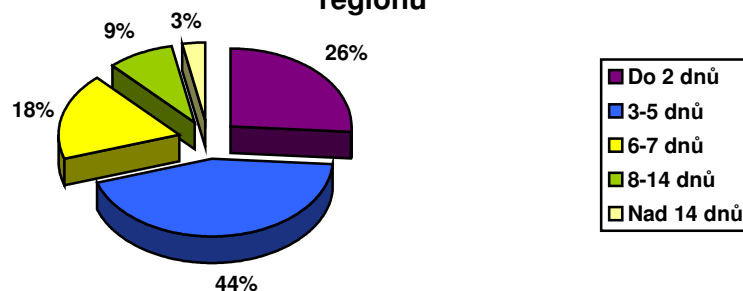
Graf 4a. Kolik hodin stráví návštěvníci v tomto regionu

Z celkového počtu 200 dotázaných osob zde stráví méně než 24 hodin 58% procent, což je více než polovina. Nejčastěji zde návštěvníci stráví 7-12 hodin, 27% dotázaných zůstane v Brně nebo jeho okolí 13-18 hodin.

b) Zbytek tj. 42% tvoří návštěvníci, kteří stráví v Brně více než 24 hodin

Graf 4b. Kolik dnů se zdrží účastníci CR v tomto regionu

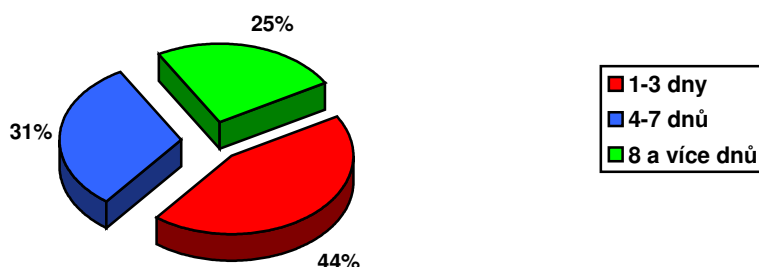

Více než jeden den stráví v brněnském regionu 42% respondentů. Z toho téměř polovina- 44% 3-5 dnů. Celý týden zde zůstane už jen 18% a více než týden 14% dotázaných.

5. Jak dlouho se tentokrát zdržíte v České republice (pouze pro cizince)?

Respondenti, kteří mají trvalé bydliště mimo území ČR, tvořili 27%.

Graf 5. Jak dlouho se zdrží cizinci v ČR

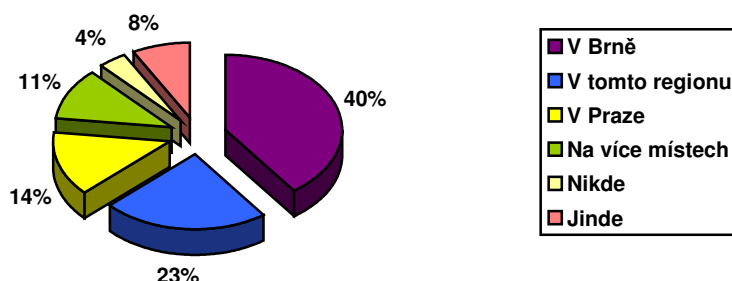

Respondenti, kteří mají trvalé bydliště mimo území České republiky tvoří 27% což činí 54 osob z 200 dotázaných. Největší počet cizinců tj. 44% se zdrží v ČR 1-3 dny, 4-7 dnů stráví v ČR 31% a více než 8 dnů 25% dotázaných cizinců.

6. Pokud jste zde na více dnů, kde jste ubytováni?

Více než jeden den strávilo v Brně 42% dotázaných.

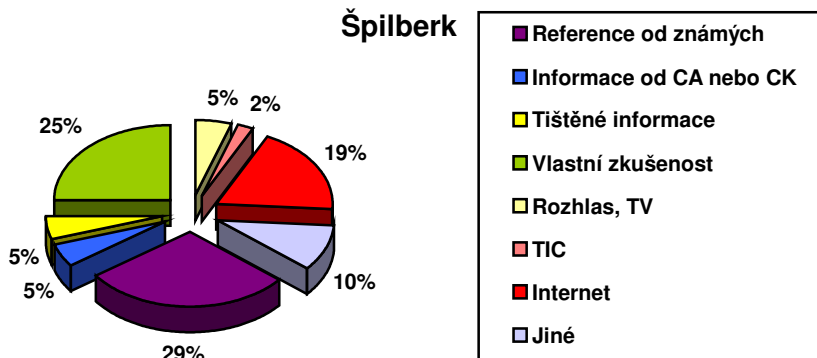
Graf 6. Ubytovaní účastníků CR

Celých 44% dotázaných, kteří stráví v brněnském regionu více než jeden den je ubytována přímo v městě Brně. V okolí Brna zvolilo ubytování 23% respondentů. 14% návštěvníků hradu má ubytování v hlavní městě ČR – Praze a do Brna přijíždí jen na krátký výlet.

7. Co Vás motivovalo k návštěvě hradu Špilberk?

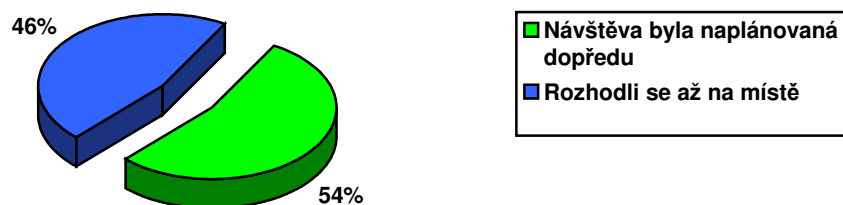
Graf 7. Motivace účastníků CR k návštěvě hradu Špilberk

Nejvíce návštěvníků hradu Špilberk motivovalo k prohlídce doporučení od známých. Z toho plyne, že ústní reklama je stále nejúčinnější. Jen o 4% procenta méně dotázaných se nechalo ovlivnit vlastní zkušeností. Toto pozitivní zjištění vede k předpokladu, že návštěvníci se na hrad vrací. Samozřejmě v dnešní době je důležitým zdrojem informací internet a u našich respondentů zaujímá 3. místo, nechalo se jím motivovat 19% dotázaných. Pouze 2% procenta respondentů navštívilo turistické informační centrum.

8. Kdy jste se rozhodl k návštěvě toho hradu?

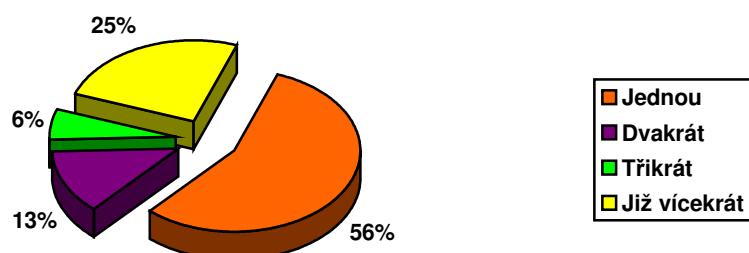
Graf 8. Kdy se účastníci CR rozhodli pro návštěvu na hradě Špilberk

Z grafu 8. vyplývá, že nepatrně více účastníků CR tj. 54% plánovalo návštěvu hradu již předem. Ostatní se rozhodli až po příjezdu do brněnského regionu.

9. Kolikrát jste již navštívil tento hrad?

Graf 9. Frekvence návštěvnosti hradu Špilberk

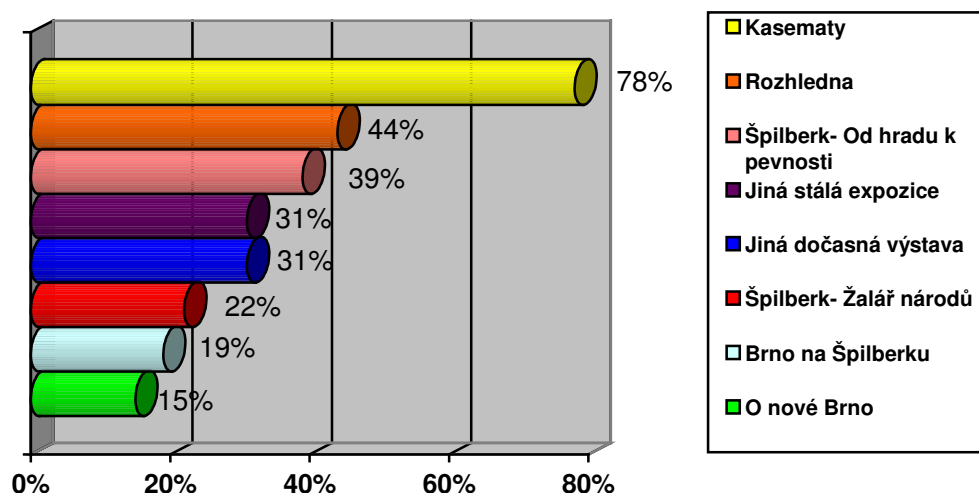
Více než polovina návštěvníků 56% byla na hradě poprvé. Avšak pozitivní fakt, který byl dotazníkovým výzkumem zjištěn je, že celých 25% respondentů navštívilo hrad více než třikrát. Z toho můžeme vyvodit, že jsou s prohlídkou spokojeni a rádi se na hrad vracejí.

Výpočet četnosti průměrné četnosti návštěv hradu Špilberk = f

$f = 0,56 \cdot 1 + 0,13 \cdot 2 + 0,06 \cdot 3 + 0,25 \cdot 6 = 2,5$ Průměrně přijde na hrad návštěvník 2,5 krát.

10. Co jste na hradě Špilberk navštívil?

Graf 10. Nejnavštěvovanější expozice na hradě Špilberk

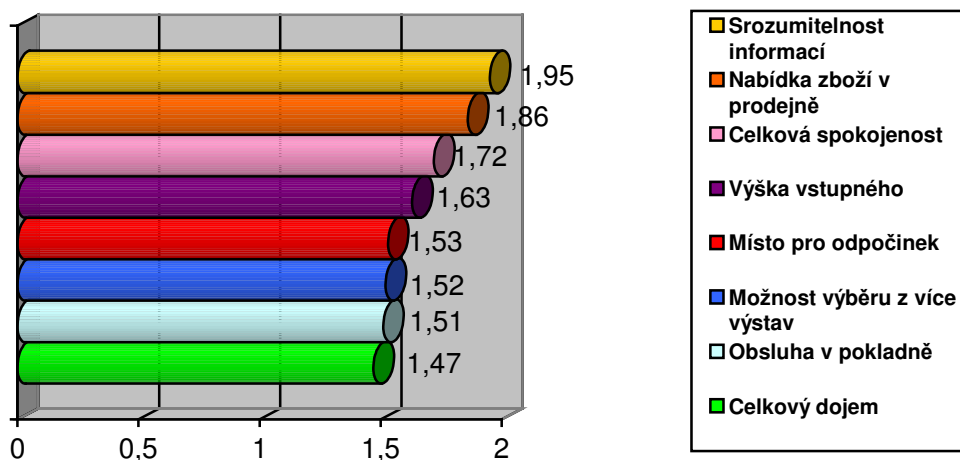
Nejznámější a nejnavštěvovanější expozicí na hradě Špilberk jsou Kasematy, vězení z dob Josefa II, při prohlídce hradu ji navštívilo 78% respondentů. Dále je velmi oblíbená rozhledna, kterou navštívilo 44% dotázaných a výstava Od hradu k pevnosti- 39% respondentů.

11. Můžete pomocí školní stupnice upřesnit kvalitu služeb na hradě Špilberk?

Tab. 3 Hodnocení hradu Špilberk

Hodnocení	Průměrná známka
Srozumitelnost informací pro návštěvníky	1,95
Nabídka zboží v prodejně	1,86
Spokojenost s úrovní služeb	1,72
Výška vstupného	1,63
Místo pro odpočinek	1,53
Možnost výběru z více probíhajících výstav	1,52
Přístup a vstřícnost obsluhy v pokladně objektu	1,51
Celkový dojem z atraktivity objektu	1,47

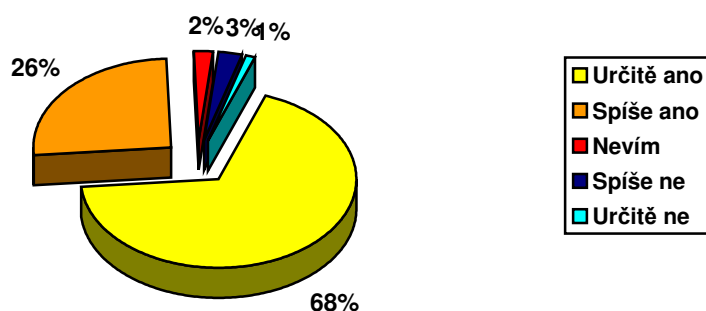
Graf 11. Hodnocení nabízených služeb z pohledu návštěvníka

Nejlepší průměrnou známku od návštěvníků hradu získal „celkový dojem z atraktivity objektu“ a to 1,47. Z toho můžeme vyvodit, že se Špilberk návštěvníkům líbí. Nejhorší známku obdržela „srozumitelnost informací“ 1,95, je to pravděpodobně proto, že zde chybí osoba průvodce, která je nahrazena tištěnými průvodci.

12. Doporučil byste svým přátelům a známým návštěvu tohoto objektu?

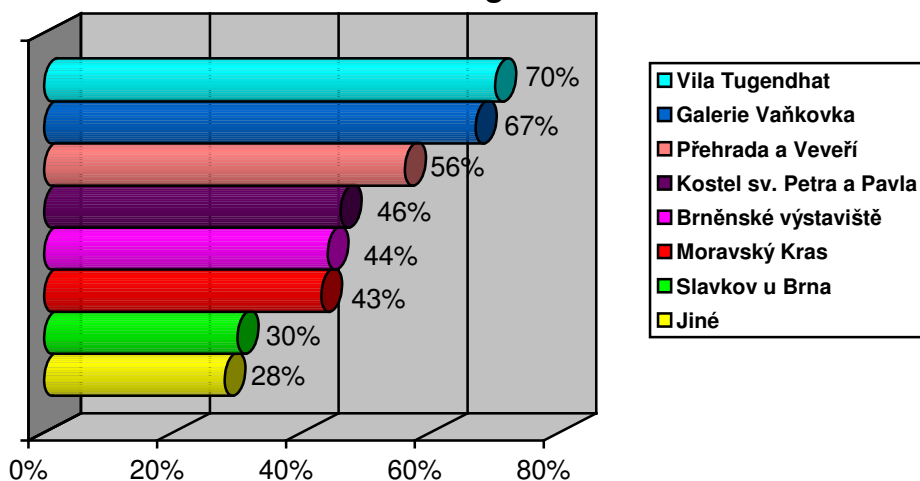
Graf 12. Doporučili by návštěvníci hrad svým známým?

Celých 68% návštěvníků by hrad doporučilo svým známým určitě a dalších 26% spíše ano. Tento výsledek je velmi pozitivní, nicméně jsou tu stále 4% respondentů, kteří by hrad k návštěvě nedoporučili.

13. Co hodláte v brněnském regionu ještě navštívit?

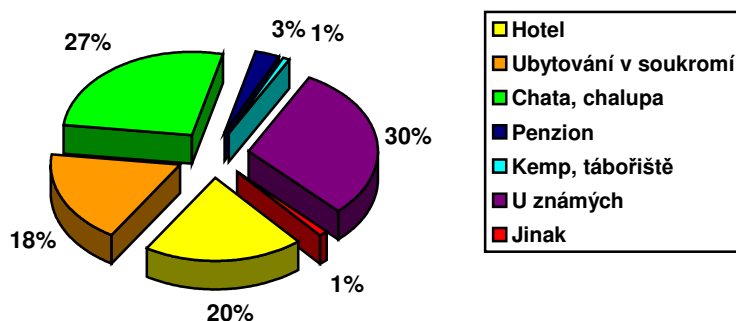
Graf 13. Co se ještě chystají navštívit respondenti v našem regionu

Brněnský region je plný turistických atraktivit. V Brně je hned po hradě Špilberk oblíbeným lákadlem památka UNESCO- funkcionalistická vila Tugendhat, která je krásnou ukázkou moderního umění 20. let dvacátého století, navštívilo ji 70% dotázaných. Také je zde často navštěvována Galerie Vaňkovka, která ale nemá nic společného s výstavou umění, lidé sem jezdí za nákupy. Další v pořadí je brněnská přehrada a hrad Veveří, který vidělo 56%. Další důležitou památkou je kostel sv. Petra a Pavla, ten navštívilo 46% respondentů. V okolí Brna je, kromě dalších, nejnavštěvovanějším místem Moravský Kras a Slavkovské bojiště.

14. Pokud zde budete nocovat, v jakém zařízení to bude?

Graf 14. Kde dotázaní nocují

Nejvíce respondentů tj. 30% nocuje u svých známých nebo příbuzných. Dále 27% návštěvníků si zajistilo ubytování na chatě nebo chalupě a hotel využilo 20%

dotázaných. Nesmíme opomenout ani na ubytování v soukromí, kde se ubytovalo 18% respondentů.

15. Jaké byly Vaše priority při výběru brněnského regionu?

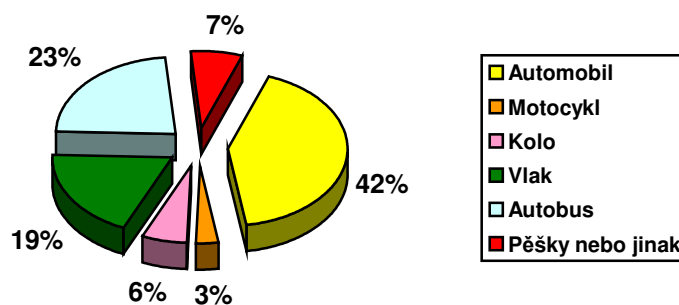
Tab. 4 Priority při výběru brněnského regionu

Příroda – 18%		Kultura – 26%		Sport, pohyb – 24%		Ostatní – 32%	
Čisté životní prostředí	4%	Historické památky	16%	Výkonnostní sport	4%	Pracovní důvody	8%
Prostředí bez hluku	7%	Dobře vybavená zařízení pro turisty	4%	Rekreační sport	13%	Soukromé důvody	14%
Lesy, krajina	5%	Kulturní akce	5%	Aktivní rekreace	7%	Jiné	10%
Vodní toky	2%	-	-	-	-	-	-

Největší prioritou při výběru brněnského regionu byly historické památky, kvůli kterým přijelo 16% respondentů. Soukromé důvody byly druhým nejčastějším důvodem návštěvy tohoto regionu pro 14% dotázaných. 13% návštěvníků sem přijelo za rekreačním sportem a 10% sem přivedli jiné důvody.

16. Jaký dopravní prostředek jste použil(a)?

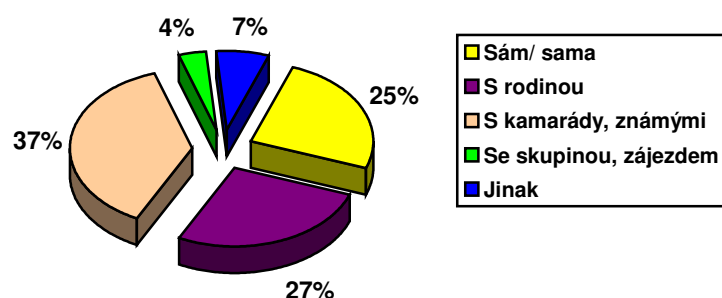
Graf 15. Nejpoužívanější dopravní prostředky

Nejčastějším způsobem dopravy byla jízda automobilem, který použilo 42% dotázaných. Autobusem, který je na druhém místě, přijelo 23% respondentů. Dalším dopravním prostředkem je vlak, který využilo 19% cestujících a to především na větší vzdálenosti, kvůli pohodlí.

17. S kým cestujete?

Graf 16. S kým dotázaní cestují

Na otázku „S kým cestujete?“ odpovědělo 37% respondentů s kamarády a známými. Dále návštěvníci hradu cestují s rodinou- 27% nebo sami- 25%. Ti, kteří cestují sami jsou zde z velké části na služební cestě. Pouze 4% dotázaných přijela do Brna se zájezdem nebo se skupinou.

18. Jste ochoten uvést místo Vašeho trvalého bydliště?

Tab. 5 Místo trvalého bydliště v ČR

Česká republika	73 %
Jihomoravský kraj	28 %
Sousední kraje	24 %
Ostatní moravské kraje	11 %
Ostatní kraje ČR	37 %

Tab. 6 Místo trvalého bydliště mimo ČR

Mimo Českou republiku	27 %
Slovensko	22 %
Japonsko	19 %
Itálie	11 %
Maďarsko	11 %
Rusko	9 %
Velká Británie	7 %
Polsko	4 %
Ostatní	17 %

73% návštěvníků, kteří přijdou na hrad Špilberk mají trvalé bydliště v České republice, přičemž 28% z nich je z Jihomoravského kraje. Cizinců, kteří hrad navštívili bylo 27% a druhé největší zastoupení měli docela překvapivě Japonci, kterých přijelo 19%. První jsou tradičně Slováci- 22%. Na třetím a čtvrtém místě jsou shodně s 11% Italové a Maďaři.

19. Odhadněte vzdálenost z místa Vašeho trvalého bydliště do Brna?

Tab. 7 Vzdálenost z místa trvalého bydliště do Brna

Kilometry	Procenta	Kilometry	Procenta
Do 10 km	13 %	801- 1200 km	4 %
11- 50 km	10 %	1201- 1600 km	4 %
51- 100 km	15 %	1601- 2000 km	2 %
101- 200 km	21 %	2001- 3000 km	1 %
201- 400 km	17 %	3001- 5000 km	2 %
401- 800 km	6 %	5001 a více	5 %

Výpočet průměrné vzdálenosti z místa trvalého bydliště návštěvníků hradu Špilberk do Brna = d.

$$d = 0,13 \cdot 5 + 0,10 \cdot 30 + 0,15 \cdot 75 + 0,21 \cdot 150 + 0,17 \cdot 300 + 0,06 \cdot 600 + 0,04 \cdot 1000 + 0,04 \cdot 1400 + 0,02 \cdot 1800 + 0,01 \cdot 2500 + 0,02 \cdot 4000 + 0,05 \cdot 9000 = 820 \text{ km.}$$

Průměrně ujede návštěvník Špilberku 820 km z místa svého trvalého bydliště.

20. Osobní údaje o respondentech:

Tab. 8 Osobní údaje o respondentech

Pohlaví:	ženy	54 %
	muži	46 %
Bydliště (stát):	Česká republika	73 %
	Slovensko	6 %
	Japonsko	5 %
	Itálie	3 %
	Maďarsko	3 %
	Jiné	10 %
Počet obyvatel bydliště:	Do 3 tisíc	25 %
	3-10 tis.	7 %
	10-50 tis.	20 %
	50-100 tis.	13 %
	100 tis.- 1 milion	27 %
	Nad 1 milion	8 %
Věk:	Do 17 let	7 %
	18-25 let	25 %
	26-35 let	26 %
	36-45 let	14 %
	46-55 let	9 %
	56 a více let	17 %
Vydělání:	Základní/ vyučen	30 %
	Střední s maturitou	46 %
	Vysokoškolské	24 %
Zaměstnání:	Veřejná služba	17 %
	Soukromí sektor	30 %
	Podnikatel/ živnostník	7 %
	Na mateřské/ v domácnosti	8 %
	V důchodu	15 %
	Student	20 %
	Bez zaměstnání	9 %

6. Analýza výsledků a návrhy řešení

6.1. SWOT analýza výsledků

Silné stránky:

- atraktivní turistická oblast Brno a okolí
- výhodná poloha hradu v centru města
- jedna z nejnavštěvovanějších brněnských památek
- jedinečnost známé expozice Kasematy
- umístění objektu v klidném prostředí parku s možností odpočinku
- možnost výběru z velkého množství probíhajících expozic
- řada doprovodných akcí
- kvalitní propagace objektu
- programy pro děti
- k dispozici je bezbariérový přístup

Slabé stránky:

- chybí osoba průvodce
- nejsou k dispozici prostory pro děti (dětský koutek)
- malý výběr zboží v obchodě se suvenýry

Příležitosti:

- využití finanční podpory z prostředků EU na obnovu památek
- zájem EU na zachování kulturního dědictví členských států
- pořádání výstav mezinárodního významu

Ohrožení:

- vysoké náklady na rekonstrukci a údržbu objektu
- vysoké náklady na provoz hradu a omezení v podobě zákona č.20/1987 Sb.
- nezájem návštěvníků o realizované projekty
- odliv turistů za jinými památkami města Brna nebo jeho okolí

6.2. Návrhy řešení

Hrad Špilberk má velmi dobře propracovanou marketingovou strategii a propagaci. Muzeum města Brna, které na hradě sídlí využívá všech známých marketingových technik a analýz, které přispívají k úspěšnému vedení a rozvoji expozic. Proto je také hrad Špilberk jednou z nejnavštěvovanějších památek v Brně. Slabé stránky hradu, které byly zjištěny pomocí SWOT analýzy jsou pouze drobnosti.

Prvním nedostatkem je chybějící osoba průvodce pro všechny expozice hradu. K prohlídce sice návštěvník dostane tištěný leták s informacemi, ale to nemůže nahradit osobní kontakt a především možnost kdykoliv se zeptat na vše, co ho zajímá. Řešením by bylo zaměstnat odborného průvodce, ovšem organizace Muzea města Brna to odmítá s vysvětlením, že je vše srozumitelně napsáno u každého vystavovaného exponátu. A průvodce zde není potřeba.

Druhým problémem je nedostatečný prostor pro malé děti tedy absence dětského koutku. Na hradě existuje dětský ateliér, ale to je program pro rodiče s dětmi, takže rodiče musí být po celou dobu přítomni. Protože je stále velkým trendem vyrazit na výlet s celou rodinou, je téměř nutností takový dětský koutek vybudovat. Rodiče si mohou nerušeně prohlédnout hradní expozice a nemusí se strachovat, jestli je jejich dítě v pořádku. V dětském koutku jsou totiž děti hlídány vychovatelkami. Je možné, že některé rodiče odradí od shlédnutí expozice právě to, že sebou mají malé děti, které nedokáží dlouho udržet pozornost.

Nedostatečné zboží v obchodě se suvenýry, je otázkou pouze vedení hradu. Pokud jsou návštěvníci s touto nabídkou nespokojeni, bylo by vhodné nabídku zboží rozšířit. Také je potřeba zjistit, jaký druh zboží v prodejně chybí a co si návštěvník hradu žádá. K tomu je vhodný marketingový výzkum formou jednoduchého dotazníku, umístěného přímo v obchodě se suvenýry nebo v pokladně objektu. Každý návštěvník pak bude mít možnost se ke zboží v prodejně vyjádřit a management hradu může učinit opatření.

Vysoké náklady na rekonstrukci, údržbu a provoz hradu jsou problémem každé kulturní památky v České republice. Možností je čerpání fondů z Evropské unie, která podporuje zachování historických památek. Dnes je samozřejmě nutností, aby se daný objekt snažil získat peníze vlastním provozem a nebyl ztrátový.

Nezájem návštěvníků o realizované projekty a následný odliv turistů za jinými památkami města Brna nebo jeho okolí. Toto ohrožení se také týká většiny památek, obranou je propagace daného objektu na veřejnosti, pomocí sdělovacích prostředků a účastí na mezinárodních veletrzích, pořádání zajímavých doprovodných akcí a obnova expozic.

6.3. Výpočet atraktivity hradu Špilberk

Existuje několik metod hodnocení přínosu cestovního ruchu z hlediska ekonomiky celého státu např. přínos pro platební bilanci státu nebo vytváření přímých pracovních míst. Ovšem tyto hodnoty nikdy nezahrnují spokojenost návštěvníků s pobytem v dané destinaci. S termínem „spokojenost návštěvníka“ se často spojuje pojem atraktivita turistické destinace, ovšem tento pojem je pouze subjektivním vyjádřením každého posuzovatele, ve kterém chybí objektivní kritéria ke stanovení míry atraktivnosti. Z těchto důvodů byla vytvořena veličina ATD (atraktivity turistické destinace), která zahrnuje počet návštěvníků v dané destinaci, průměrnou vzdálenost od jejich trvalého bydliště a také kolikrát tuto destinaci již navštívili. Ukazuje se, že ADT by mohla být vhodným nástrojem pro porovnání úrovně, charakteru a intenzity CR v různých destinacích. Pro účely této práce je veličina ADT atraktivitou hradu Špilberk.

Vzorec výpočtu atraktivity hradu Špilberk:

$$\underline{ATD = d * n * f / 1000}$$

ATD = atraktivita turistické destinace (pro naše účely atraktivita hradu)

d = průměrná vzdálenost z místa trvalého bydliště ke hradu (pro tuzemce i cizince)

n = průměrný počet návštěvníků/den. Průměr počítán pouze ve dnech, kdy byl státní zámek přístupný veřejnosti.

f = průměrná četnost návštěvy hradu. Představuje, jak často se na toto místo návštěvníci vrací.

$$d = 0,13*5 + 0,10*30 + 0,15*75 + 0,21*150 + 0,17*300 + 0,06*600 + 0,04*1000 + 0,04*1400 + 0,02*1800 + 0,01*2500 + 0,02*4000 + 0,05*9000 = 820 \text{ km.}$$

$$n = (355 + 360 + 416) / 3 = 377 \text{ návštěvníků/ den.}$$

$$f = 0,56*01 + 0,13*2 + 0,06*3 + 0,25*6 = 2,5$$

$$\underline{ATD = 820 * 377 * 2,5 / 1000 = 773}$$

7. Souhrn a závěry

Cílem této práce bylo prozkoumat hrad Špilberk z určitých hledisek, určit jeho silné stránky a odhalit ty slabé. První fází bylo vytvoření obecné charakteristiky, nejprve oblasti, ve které Špilberk stojí a pak samotného hradu. Brno a okolí nabízí turistům spojení výhod a pohodlí velkoměsta s možností relaxace a návštěvy atraktivních cílů v jeho okolí. Turista může navštívit Vilu Tugendhat, kostel sv. Petra a Pavla, Starou a Novou radnici, Výstaviště a další z historických i přírodních památek. Ovšem dominantou města je středověká pevnost a pozdější vězení- hrad Špilberk.

Další část práce je věnována přímo této Národní kulturní památce, kterou hrad Špilberk je. Můžete se zde seznámit s historií a vývojem hradu až do současnosti. Od roku 1962 je objekt sídlem Muzea města Brna, které zajišťuje chod celého hradu i jednotlivých expozic. V současné době je na Špilberku 12 stálých a 2 dočasné výstavy. Na své si přijdou také děti, pro které je připravena dětská dílna, ateliér a výstava ilustrací. Mezi expozicemi jsou nejznámější a také nejnavštěvovanější Kasematy- nejobávanější vězení z dob císaře Josefa II. Muzeum města Brna pořádá početné doprovodné akce, kterými jsou např. Mezinárodní hudební festival nebo Shakespearovské hry. K nahlédnutí je také organizační struktura Muzea města Brna.

Po zpracování obecné charakteristiky hradu, byl vytvořen dotazník a poté proveden marketingový výzkum formou dotazníkového šetření. Získaná data byla vyhodnocena a výsledky zpracovány pomocí grafů a slovního hodnocení. Z dotazníkového výzkumu vyplynulo, že se hrad Špilberk a jeho expozice návštěvníkům líbí, rádi se sem vrací a naprostá většina by doporučila objekt k návštěvě svým známým. Nejoblíbenější expozicí jsou již zmíněné Kasematy. Nadprůměrně byly hodnoceny také nabízené služby a celkový dojem z atraktivity objektu. Dotazníkem bylo zjištěno, že do Brna jezdí, ze zahraničních návštěvníků, nejvíce Slováků, Japonců, Maďarů, Italů a Rusů.

Dalším krokem bylo vypracování SWOT analýzy, která určila silné a slabé stránky památkového objektu. Byly zjištěny tři nedostatky, které jsou na hradě patrné- chybí osoba průvodce, není k dispozici dětský koutek a je malý výběr zboží v obchodě se suvenýry. Mezi pozitivní aspekty patří atraktivní poloha v centru města, výběr z množství expozic a doprovodných akcí a především dobře propracovaná propagace objektu na veřejnosti.

Na závěr byla navržena řešení a také vypočítána atraktivita hradu Špilberk pro turisty. Po uskutečnění marketingového výzkumu můžeme tedy hrad Špilberk hodnotit jako turisticky atraktivní památkový objekt, který turisté rádi navštíví více než jedenkrát. Pod vedením Muzea města Brna se z bývalého vězení stal turistický cíl nabízející řadu zajímavých expozic a dalších doprovodných programů. Muzeum má velice dobře propracovanou marketingovou strategii, především formu propagace objektu, která přivádí na hrad velký počet návštěvníků.

8. Seznam použité literatury a dalších zdrojů

- 1) ZÍDEK, Martin. KLUSONĚ, Jiří. *Zákon o státní památkové péči a jeho prováděcí předpisy s komentářem*. Praha: ABF, 2005. ISBN 80-86905-10-1
- 2) DVOŘÁČEK, Petr. *České památky UNESCO*. Praha: Fragment, 2008. ISBN 978-80-253-0754-0
- 3) KROB, Miroslav. KROB, Miroslav Jr. *Památky UNESCO*. Praha: Kvarta, 2007. ISBN 978-80-8632-654-2
- 4) http://www.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=106224&id_mapy=40&lng=&menu=, 20.9.2008
- 5) DAVID, Petr. SOUKUP, Vladimír. *Velká turistická encyklopedie- Jihomoravský kraj*. Praha: S&D, spol.s.r.o., 2007. ISBN 978-80-242-2014-7
- 6) DOLEČEK, Jan. *Jihomoravský kraj a obce jihomoravského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia, 2004.
- 7) <http://www.oblast.cz>, 15.9.2008
- 8) http://www.slavkov.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=130&Itemid=79, 6.12.2008
- 9) PLCH, Ladislav. *Brno, Procházky po stopách minulosti*. Praha: Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-652-4
- 10) PODHORSKÝ, Marek. *Jihomoravský kraj: Průvodce na cesty*. Praha: Freytag & berndt, 2005. ISBN 80-7316-143-5
- 11) <http://www.brno.cz>, 22.10.2008
- 12) <http://www.kudyznudy.cz>, 11.9.2008
- 13) TUČKA, Ota. *Brno*. Tišnov: Sursum, 2005. ISBN 80-7323-081
- 14) <http://www.spilberk.cz>, 8.12.2008
- 15) PLAČEK, Miroslav. *Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri, 1996. ISBN 80-85983-08-7
- 16) DIBELKOVÁ, Irena. NOVÁKOVÁ, Marcela. *300 nejkrásnějších výletů po České republice*. Praha: Olympia, a.s., 2004. ISBN 80-86196-75-5
- 17) SYKOROVÁ, Iljuše. FRIMLOVÁ, Lea. *Muzea a galerie v Brně*. Brno: Moravské zemské muzeum, 1996. ISBN 80-7028-081-6
- 18) VANĚK, Jiří. *Muzeum města Brna 1904-2004*. Brno: Muzeum města Brna, 2004. ISBN 80-86549-04-6
- 19) VANĚK, Jiří. *Kasematy Špilberk*. Brno: Muzeum města Brna, 1992.

9. Přílohy

- A. Dotazník Profil návštěvníka hradu Špilberk- česká verze
- B. Dotazník Profil návštěvníka hradu Špilberk- anglická verze
- C. Dotazník Profil návštěvníka hradu Špilberk- německá verze
- D. Tabulka 9. Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů ČR

1. Jaký je hlavní důvod Vaší návštěvy v brněnském regionu?

dovolená, odpočinek	výlet	návštěva příbuzných, známých	jiné důvody.....
pouze projíždím	služební cesta	zdravotní pobyt, léčení, lázně	

2. Jak je Vaše cesta organizována? (možno označit i dvě odpovědi)

individuálně	prostřednictvím CK nebo CA	jsem na služební cestě	skupinový zájezd
--------------	----------------------------	------------------------	------------------

3. Ve kterém ročním období do tohoto regionu zpravidla zavítáte?

jaro	léto	podzim	zima
------	------	--------	------

4. Jak dlouho se tentokrát zdržíte v tomto regionu?

kolik hodin (bez přenocování).....	kolik dnů
------------------------------------	-----------------

5. Jak dlouho se tentokrát zdržíte v České republice (pouze pro cizince)?

kolik hodin (bez přenocování).....	kolik dnů
------------------------------------	-----------------

6. Pokud jste zde na více dnů, kde jste ubytován?

v tomto místě	v tomto regionu	v Praze	na více místech	nikde	jinde.....
---------------	-----------------	---------	-----------------	-------	------------

7. Co Vás motivovalo k návštěvě hradu Špilberk?

reference od známých	informace od CK n.CA	tištěné informace	vlastní zkušenost
rozhlas, televize	turistické informační centrum	internet	jiný.....

8. Kdy jste se rozhodl k návštěvě tohoto hradu?

návštěvu jsem plánoval(a) ještě před zahájením tohoto pobytu (výletu)	jinak :
pro návštěvu jsem se rozhodl až po příjezdu do tohoto regionu (místa)	

9. Kolikrát jste již tento hrad navštívil?

jednou	dvakrát	třikrát	již vícekrát
--------	---------	---------	--------------

10. Co jste na hradě Špilberk navštívil?

Kasematy	Špilberk-od hradu k pevnosti	Špilberk- žalář národů	Brno na Špilberku
O nové Brno	Rozhlednu	Jinou stálou expozici	Dočasnou výstavu

11. Můžete pomocí školní stupnice upřesnit kvalitu služeb v tomto památkovém objektu, pokud s nimi máte zkušenost? (zakroužkujte Váš stupeň hodnocení 1 – jako nejlepší a 5 – nejhorší)

hodnocení	nejlepší		průměr		nejhorší	
Srozumitelnost informací pro návštěvníky (značení ap.)	1	2	3	4	5	nevím
Přístup a vstřícnost obsluhy v pokladně objektu	1	2	3	4	5	nevím
Nabídka zboží v prodejně	1	2	3	4	5	nevím
Úroveň průvodcovských služeb	1	2	3	4	5	nevím
Výška vstupného	1	2	3	4	5	nevím
Možnost výběru z více probíhajících výstav	1	2	3	4	5	nevím
Místo pro odpočinek, čekací doba na návštěvu	1	2	3	4	5	nevím
Celkový dojem z atraktivity objektu	1	2	3	4	5	nevím
Celková spokojenost s úrovní služeb	1	2	3	4	5	nevím

12. Doporučil byste svým přátelům a známým návštěvu tohoto objektu?

určitě ano	spíše ano	nevím	spíše ne	určitě ne
------------	-----------	-------	----------	-----------

13. Co hodláte v tomto regionu ještě navštívit a nebo jste již navštívil?

Vila Tugendhat	Kostel sv. Petra a Pavla	Galerie Vaňkovka	jiné
Moravský Kras	Slavkov u Brna	Brněnské výstaviště	

14. Pokud zde budete nocovat, v jakém zařízení to převážně bude?

hotel	ubytování v soukromí	chata, chalupa	jinak
penzión	kempink/tábořiště	u známých/příbuzných	

15. Jaké byly Vaše priority při výběru jihomoravského regionu ? (uveďte i více odpovědí)

<i>příroda</i>	čisté životní prostředí	klidné prostředí bez hluku	lesy, krajina	vodní plochy a toky
<i>kultura</i>	historická města a památky	dobře vybavená zařízení pro turisty		kulturní akce a zábava
<i>sport, pohyb</i>	výkonnostní sport		rekreační sport, turistika	aktivní rekreace
<i>ostatní</i>	pracovní důvody	soukromé důvody	jiné.....	

16. Jaký dopravní prostředek jste použil (a) ? (uveďte jen dopravní prostředek do tohoto místa)

automobil	motocykl	kolo	vlak	autobus	pěšky nebo jinak.....
-----------	----------	------	------	---------	-----------------------

17. S kým cestujete?

sám/sama	s rodinou	s kamarády/se známými	se skupinou/se zájezdem
jinak.....			

18. Jste ochoten uvést konkrétní místo Vašeho trvalého bydliště (bud' město, či kraj nebo část státu, ve kterém bydlíte?

.....

19. Odhadněte vzdálenost z místa Vašeho bydliště do tohoto místa?

do 10 km	11 až 50 km	51 až 100 km	101 až 200 km
201 až 400 km	401 až 800 km	801 až 1200 km	1201 až 1600 km
1601 až 2000 km	2001 až 3000 km	3001 až 5000 km	5001 a více

20. Údaje o Vás:

pohlaví	muž	žena				
stát, ve kterém máte bydliště			ČR		Slovensko	Německo....
			Rakousko		Holandsko	Jiný
počet obyvatel bydliště	do 3 tis	3-10 tis	10-50 tis	50-100 tis	100- 1 mil	nad 1 mil
věk	do 17 let	18-25	26-35	36-45	46-55	56 a více
vzdělání	základní/vyučen		střední		vysokoškolské	
zaměstnání	zaměstnanec veřejné služby		zaměstnanec soukromý sektor		podnikatel /živnostník	
	v domácnosti/mateřská		důchodce		nezaměstnaný	

Místo:

Tazatel:

Datum:

21. What is the main reason of your visit in this region?

holiday, recreation	trip	visit of relatives, friends	other reasons.....
just passing	business trip	health stay, treatment, spa	

22. How is your trip organised? (you can tick two answers)

individually	by travel office or agency	I'm on a business trip	collective tour
--------------	----------------------------	------------------------	-----------------

23. Which season do you usually visit this region in?

spring	summer	autumn	winter
--------	--------	--------	--------

24. How long are you going to stay in this region this time?

how many hours (no overnight stay).....	how many days
---	---------------------

25. How long are you going to stay in the Czech Republic this time (only for foreigners)?

how many hours (no overnight stay).....	how many days
---	---------------------

26. If you are here for more than one day, where are you accommodated?

in this place	in this region	in Prague	in more places	nowhere	somewhere else.....
---------------	----------------	-----------	----------------	---------	---------------------

27. What has motivated you to visit this castle (chateau)?

references from friends	information from travel office or agency	printed information	my own experience
radio, TV	tourist information centre	Internet	other.....

28. When did you decide on the visit of this castle (chateau)?

I had planned the visit before I started this stay (trip).	otherwise:
I decided on the visit after I had come to this region.	

29. How many times have you visited this castle (chateau)?

once	twice	three times	more times
------	-------	-------------	------------

30. What did you visit at the Spilberk castle?

Casemates	Spilberk-from castle to fortress	Spilberk- prison of the nations	Brno at Spilberk
From renaissance to modernism	View tower	Other permanent exhibitions	Exhibitions

31. By means of a school grade scale, can you specify the quality of services in this listed object if you have experienced them? (circle your evaluation grade 1 – the best and 5 – the worst)

evaluation	best		average		worst	
Clarity of information for visitors (marking etc.)	1	2	3	4	5	I don't know
Approach and helpfulness of cash desk staff in the object	1	2	3	4	5	I don't know
Offer of goods in the shop	1	2	3	4	5	I don't know
Level of guide services	1	2	3	4	5	I don't know
Entrance fee height	1	2	3	4	5	I don't know
Possible choice from more sightseeing routes	1	2	3	4	5	I don't know
Place to rest, waiting time for the visit	1	2	3	4	5	I don't know
General impression from the object's eye-appeal	1	2	3	4	5	I don't know
General satisfaction with the level of services	1	2	3	4	5	I don't know

32. Would you recommend the visit of this object to your friends and acquaintances?

definitely yes	rather yes	I don't know	rather not	definitely not
----------------	------------	--------------	------------	----------------

33. What else are you going to visit or have you visited in this region?

Vila Tugendhat	St. Paul's and Peter's cathedral	Galery Vaňkovka	other
Moravian Karst	Austerlitz	Exhibition area of Brno	

34. If you are going to spend the night here, what facility will it mainly be in?

hotel	private accommodation	cottage, weekend house	otherwise
boarding house	camping site	at friends'/relatives'	

35. What were your priorities when choosing this region? (you can choose more options)

<i>nature</i>	clean environment	quiet environment no noise	forests, landscape	water reservoirs, rivers
<i>culture</i>	historical towns and monuments	well-equipped tourist facilities		cultural events and entertainment
<i>sport, activity</i>	performance sport	recreation sport, tourism		active recreation
<i>other</i>	work reasons	private reasons	other.....	

36. Which means of transport have you used? (indicate only the means of transport used to this place)

car	motorcycle	bicycle	train	bus	on foot or another way.....
-----	------------	---------	-------	-----	-----------------------------

37. Who are you travelling with?

on my own	with family	with friends/acquaintances	with a group/tour
another way.....			

38. If you will, state the particular place of your permanent residence (either town or region or part of the state you live in)?

.....

39. What is the estimated distance from the place of your residence to this place?

within 10 km	11 to 50 km	51 to 100 km	101 to 200 km
201 to 400 km	401 to 800 km	801 to 1200 km	1201 to 1600 km
1601 to 2000 km	2001 to 3000 km	3001 to 5000 km	5001 and more

40. Your personal details:

40. Your personal details.

sex	male	female						
The state where you have a residence			CR		Slovakia		Germany	
			Austria		Holland		Other.....	
Population in your residence		Less than 3,000	3-10 thousand	10-50 thousand	50-100 thousand	100,000 - 1 million	over 1 million	
age		up to 17	18-25	26-35	36-45	46-55	56 and more	
education		primary/vocational		secondary		college/university		
occupation	public administration employee		private sector employee			entrepreneur/businessman		
	housewife/maternity leave		pensioner			unemployed		

Place:

Enquirer:

Date:

1. Wie ist der Hauptgrund Ihres Besuchs in dieser Region?

Urlaub, Ruhe	Ausflug	Besuch der Verwandten, Bekannten	andere Gründe.....
ich fahre nur durch	Dienstreise	Gesundheitsaufenthalt, Heilung, Bad	

2. Wie ist Ihren Weg organisiert?

individuelle	mithilfe dem Reisenbüro	die Dienstreise	die gruppenreise
--------------	-------------------------	-----------------	------------------

3. In welcher Jahreszeit besuchen Sie meistens diesen Ort?

Frühling	Sommer	Herbst	Winter
----------	--------	--------	--------

4. Wie lange bleiben Sie diesmal in dieser Stadt (Ort)?

wieviel Stunden (ohne Übernachtung).....	wieviel Tage
--	--------------------

5. Wie lange bleiben Sie diesmal in der Tschechischen Republik (nur für Ausländer)?

wieviel Stunden (ohne Übernachtung).....	wieviel Tage
--	--------------------

6. Falls Sie hier für mehrere Tage sind, wo sind Sie übernachtet?

an Ort und Stelle	in dieser Region	in Prag	an mehreren Stellen	anders
-------------------	------------------	---------	---------------------	--------

7. Was hat Ihnen motiviert beim besuch der Burg Spielberk?

Die referenzen von Freunden	Informations von Reisenbüro	Gedruckte informations	Die Selbsterfahrung
Das Radio, TV	Das turistische informationen Zentrum	Das internet	andere.....

8. Wenn haben Sie sich entscheidungen diesen burg besuchen?

Diesen besuch plantete ich vor die Eintreffen	Andere...
Ich entscheidungte sobald die Eintreffen	

9. Wie oft besuchen Sie diesen Burg?

Zum erstenmal	Zum zweimal	Zum dreimal	Schon mehrmal
---------------	-------------	-------------	---------------

10. Was haben Sie auf der burg Spielberk besucht?

Die Kasematen	Aus Burg wurde Festung	Spielberg- Kerker der Nationen	Brünn auf dem Spielberk
Von Renaissance bis zu Moderne	Aussichtsturm	Die andere ständige Ausstellungen	Die Ausstellung

11. Bewerten Sie die Dienste auf der burk Spielberk1 – die beste und 5 – die schlechte)

Die bewertung	Die beste		Dmr		Die schlimmste	
Die Klarheit auf Informationen für die Besucher	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Gegen die Pflege ins Kasse	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Das angebot die Waren im Laden	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Das Nivaeu die reisenfürherdienste	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Die Hoheeintritt	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Die Auswahl auf mehrere Schautours	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Der Platz für die Rast	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Die gesamp Impression auf die Burg	1	2	3	4	5	Ich weis nicht
Die gesamp Zufriedenheit mit das Niveau auf die Dienste	1	2	3	4	5	Ich weis nicht

12. Empfehlen Sie unseren Freunden die Besuch diesen Objekt?

Ja, voll	Eher, ja	Eher nicht	Sicher nicht
----------	----------	------------	--------------

13. Was wollen Sie hier oder in der Umgebung besuchen oder haben Sie schon besucht?

Vila Tugendhat	Sankt-Peter-und-Paul-kirch	Galerie Vaňkovka	anders.....
Mährisch Kars	Austerlitz	Ausstellungsplats	

14. Wo werden Sie dann überwiegend übernachten?

Hotel	Im Privat	Hütte	anders
Pension	Camp	Bei Bekannten, Verwandten	

15. Was bevorzugten Sie bei der Wahl der Region? (schreiben Sie auch mehrere Antworten)

<i>Natur</i>	Saubere Umwelt	Schöne Umwelt ohne Lärm	Wälder, Landschaft	Wasserflächen
<i>Kultur</i>	Historische Städte und Sehenswürdigkeiten		Gut ausgestattete Einrichtungen für Touristen	Kulturveranstaltungen
<i>Sport, Bewegung</i>	Leistungssport		Erholungssport	Aktiver Urlaub
<i>andere</i>	Arbeitsgründe	Privatgründe	andere.....	

16. Welches Verhehrsmittel haben Sie benutzt? (nur bis zum diesen Ort)

Auto	Bus	Zug
Fahrrad, Ski	Schiff	Zu Fuss
anders.....		

17. Wie reisen Sie?

Allein	Mit der Familie oder mit den Freunden	Gruppenausflug	anders.....
--------	---------------------------------------	----------------	-------------

18. Sind Sie bereitwillig Ihr Wohnort zu angeben? (Stadt, Region, Gebiet...)

.....

19. Schätzen Sie die Entfernung aus Ihrem Wohnort?

bis 10 Km	11 bis 50 Km	51 bis 100 Km	101 bis 200 Km
201 bis 400 Km	4001 bis 800 Km	801 bis 1200 Km	1201 bis 1600 Km
1601 bis 2000 Km	2001 bis 3000 Km	3001 bis 5000 Km	5001 und mehr Km

20. Angaben von Ihnen:

Geschlecht	Mann	Frau					
Stadt, wo Sie wohnen	Österreich	Deutsch	Holland	Slowakei	Frankreich	Polen	
	anders.....						
Alter	bis 17 Jahre	18-25	26-35	36-45	46-55	56 und mehr	
Ausbildung	Grundschule		Mittelschule		Hochschule		

Ort:

Name:

Datum:

PŘÍLOHA D: Tab.9 Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů ČR

	1/ 2006	2/ 2006	3/ 2006	4/ 2006	1/ 2007	2/ 2007	3/ 2007	4/ 2007	1/ 2008	2/ 2008	3/ 2008
Celkem v ČR	2 403 912	3 388 048	4 705 340	2 522 758	2 350 938	3 392 316	4 511 866	2 738 064	2 571 402	3 380 319	4 364 850
Hlavní město Praha	713 167	1 152 307	1 276 646	991 297	798 011	1 188 371	1 327 108	1 127 862	890 274	1 233 789	1 389 819
Středočeský kraj	112 255	210 991	331 393	146 468	111 218	198 602	275 483	135 126	106 207	178 578	253 082
Jihočeský kraj	140 731	258 449	601 368	139 501	117 610	239 102	491 341	133 048	121 782	229 171	463 336
Plzeňský kraj	92 717	128 307	208 458	76 647	81 812	134 902	202 871	94 274	87 518	138 182	193 593
Karlovarský kraj	126 812	190 655	224 002	146 790	133 580	189 811	211 787	152 269	151 554	177 661	212 384
Ústecký kraj	65 836	115 820	154 580	74 149	59 366	101 235	151 627	66 116	60 488	104 477	144 258
Liberecký kraj	214 283	200 703	311 763	129 922	169 761	169 283	267 439	123 405	188 490	157 571	237 206
Královéhradecký kraj	275 515	231 400	363 075	161 004	242 996	203 654	319 250	160 832	266 749	197 400	293 448
Pardubický kraj	64 668	90 785	143 623	63 195	60 672	97 411	142 973	79 077	70 198	96 100	133 618
Vysočina	71 407	107 096	155 432	77 241	70 322	115 053	156 261	79 567	73 564	108 014	142 951
Jihomoravský kraj	166 802	296 271	408 537	207 366	172 485	317 825	453 127	233 013	193 155	329 396	411 751
Olomoucký kraj	101 427	116 013	147 250	81 821	93 750	120 960	138 284	90 558	97 888	120 858	135 330
Zlínský kraj	105 742	136 965	178 185	96 481	96 702	146 003	181 365	115 491	105 621	139 580	163 449
Moravskoslezský kraj	152 550	152 286	201 028	130 876	142 653	170 104	192 950	147 426	157 914	169 542	190 625

(zdroj: www.czso.cz, 21.11.2008)